

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος

Συνδρομή ἑτησίαι : Ἐν Ἑλλάδι φρ 12. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ 20. - Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ
1 ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἰναι ἑτησίαι - Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6

28 Μαρτίου 1882

Ἡ πρώτη ἑορτὴ

ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ ἘΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Τῇ 15 Μαρτίου 1838 ἐξεδίδετο τὸ ἐπόμενον βασιλικὸν διάταγμα, δι' οὗ καθιερούτο ἡ 25 Μαρτίου ὡς ἡμέρα ἐθνικῆς ἑορτῆς ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

ΔΙΑΝΗΡΩΤΗΣ

ΟΘΩΝ

Ἐλέφ Θεοῦ

Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἡμετέρας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας, θεωρήσαντες ὅτι ἡ ἡμέρα τῆς 25 Μαρτίου, λαμπρὰ καθ' ἑαυτὴν εἰς πάντα Ἑλλήνα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ τελευτήσαν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, εἶναι προσέτι λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος διὰ τὴν καθ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐναρξίν τοῦ περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, καθιερούμεν τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὸ διηνεκὲς ὡς ἡμέραν ἐθνικῆς ἑορτῆς.

Ἐν Ἀθῆναις, τὴν 15 (27) Μαρτίου 1838.

ΟΘΩΝ.

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ.

Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Γ. ΓΑΡΑΚΗΣ.

Ἴδου δὲ πῶς περιγράφει τὴν τελεσθεῖσαν τότε πρῶτον ἐθνικὴν ἑορτὴν ἡ «Ἀθηνᾶ» τοῦ καιροῦ ἐκείνου.

«Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, ἡ 25 Μαρτίου, ἡ τόσον σεβαστὴ εἰς ὅλην τὴν χριστιανοσύνην διὰ τὸν ἐορταζόμενον εὐαγγελισμόν τῆς Θεοτόκου, καὶ τόσον λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος ἰδίως εἰς τοὺς Ἑλλήνας διὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἐπαναστάσεώς μας κατὰ τὸ 1821, καθιερώθη τέλος πάντων, ὡς εἶπομεν, ἀπὸ τὸν Βασιλέα, ἐθνικὴ ἑορτὴ, διὰ τοῦ διατάγματος τοῦ ἀπὸ 15 τοῦ τρέχοντος μηνός, κατὰ τὴν κοινὴν τοῦ ἔθνους εὐχὴν καὶ κατὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Παιδείας Γραμματέως τῆς Ἐπικρατείας.

Πρὸ τριῶν ἡμερῶν λοιπὸν ἐξεδοθη τὸ πρόγραμμα τῆς ἑορτῆς, καὶ χθὲς πρὸς τὸ ἑσπέρας 21 κανονοβολισμοὶ ἐπροσέμαναν τῆς ἀκολουθοῦσης ἡμέρας τὸ ἐπίσημον.

Σήμερον δὲ τὸ πρωί, περὶ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, 21 πάλιν κανονοβολισμοὶ καὶ ἡ ἐωθινὴ μουσικὴ ἀνήγγειλαν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πρωτευ-

ούσης τὴν ἑορτὴν, καὶ τὴν 8 ὥραν π. μ. ἡ ἔνοπλος φρουρὰ τῆς πόλεως παρετάχθη εἰς τὰς ὁδοὺς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐμελλε νὰ διαβῇ ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἀγίας Εἰρήνης.

Τὴν 9 ὥραν ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Βασίλισσα ἔφθασαν ἐφ' ἄρματος ἀνευφηρούμενοι ἀπὸ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου παρευρέθησαν ὄλαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, ἡ δημοτικὴ Ἀρχὴ τῆς πόλεως καὶ ὄλαι αἱ συντεχνίαι, ὄλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῶν πέριξ χωρίων καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ, ὅπου ἐψάλη κατάλληλος τῆς ἑορτῆς δοξολογία πρὸς τὸν Ὑψίστον.

Εἰς τὴν χαρμόσυνον καὶ πάνδημον ταύτην ἑλληνικὴν ἑορτὴν παρευρέθησαν καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἰσπανίας καὶ Σβενίας ὁμοῦ καὶ οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τῶν Ἀγγλικῶν καὶ Γαλλικῶν πλοίων, καθὼς καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν πρεσβειῶν αὐτῶν, οἵτινες συνεώρασαν μαζῆ μας τὴν λαμπρὰν ἀνάμνησιν τῆς ἐπετείου ἡμέρας τῆς ἐθνεγέρσεώς μας. Μόνον δὲ οἱ κύριοι πρέσβεις τῆς Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας μετὰ τῶν ὑπαλλήλων των καὶ μαζῆ με αὐτοὺς ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Βαυαρίας δὲν μᾶς ἀξίωσαν τῆς παρουσίας των «ἵνα μὴ μιανθῶσι (καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἐπαναστάσεώς μας) ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ πάσχα».

Τὴν ἀπόλυσιν δὲ τῆς δοξολογίας τὴν ἐσημάναν 21 κανονοβολισμοὶ καὶ ὁ Βασιλεὺς μετὰ τῆς Βασίλισσης μας συνωδευμένοι με τὰς ἀνευφημίας καὶ εὐχὰς τοῦ λαοῦ, προπορευομένων καὶ ἀκολουθούντων τῶν συντεχνιῶν καὶ τῶν περιχώρων γεωργῶν μας κλ. ἐπέστρεψαν εἰς τὰ βασιλεια, τὰ ὅποια περικυκλοῦντες ὄλοι οὗτοι ἐχόρευαν καὶ συνευθυμούσαν εὐλογοῦντες τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Βασίλισσάν μας.

Ἐνθουσιασμένοι ὄλοι οἱ παρευθεθέντες εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀπὸ τὴν ἐπέτειον ταύτην τῆς ἐθνεγέρσεώς μας ἡμέραν, σκιρτῶντες καὶ ἀγαλλόμενοι ἐπανηγύριζον ἀναπολοῦντες εἰς τὴν μνήμην των τοὺς κινδύνους των, τὰς μάχας των καὶ πρὸ πάντων τὰς μάχας τοῦ Βαλτατσίου, τῶν Δερεβνακίων, τῆς Ἀρπλιάνης, τῆς Κλείσοβας καὶ Ράχοβας, τῆς Κράπης καὶ τῆς Μαλάζας, τὰς ἐνδόξους ναυμαχίας τῶν Π. Πάτρων, τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, τῆς Σάμου, τοῦ Καφηρέως κλ. καὶ πρὸ πάντων ἐκείνην τῶν Ἀθαρῶν τῶν στόλων

των τριών συμμάχων Δυναμειων, ήτις έστεφάνωσε τους άγωνάς μας όμοσθ και την εις τήν Πεταλιδιον απόδασιν των Γαλλικών στρατευμάτων, τά όποια έκαθάρισαν τήν έσθρόν έδαφος μας από τους Αραβας και έφεραν πλήρη την ειρήνην εις τόν τόπον μας.

Είπε τωόντι περιεργον νά παρατηρήση τις, άφ' ένός μέρους, πόση χαρά διεχύθη έξάφνα σήμεραν εις τάς καρδίας και τά πρόσωπα όλων των Έλλήνων, πόσον συναισθάνονται τήν σοβαρόν και μεγαλεπήβολον του έπιχειρήματός των, και πάλιν άφ' έτέρου, πόσον έξάφνα τους βλέπει τις από εύθυμίας νά μεταβαίνουσιν εις τήν σύννοιαν ένθυμούμενοι τους κινδύνους, τους όποιους ύπέφεραν ύπέρ της έλευθερίας μας και τά σπάγια τά όποια έπρόσφεραν εις τόν Ισθμόν αυτής θωμόν.

Η ύψηλή και μεγίστη ιδέα αυτης της Ιεράς έλευθερίας, τήν όποιαν άνύψωσαν οι προπάτορές μας εις τόν κολοφώνα της δοξης της, και της όποιας τά θαύματα άνεπήδησαν, μετά παρέλευσιν πόσων αιώνων, από τάς Θερμοπούλας, τόν Μαραθώνα και τάς Πλαταιάς, εις τήν Μεσολόγγιον, Σπάρτην και Φραγκοκάστελον, και από τήν Άρτεμισιον, τήν Σαλαμίνα και τήν Μυκάλην εις τόν Γέροντα, Κάρπαθον και Κρήτην· ήτις τότε μόν έξεπλήξε τήν οικουμένην, νυν δέ εκίνησεν όλους τους λαούς της φωτισμένης Ευρώπης και έφερε γενικήν μεταβολήν και νέαν μορφήν εις τόν φωτισμένον κόσμον, δέν ήτο παράδοξον άν κάποτε έφερε και αυτήν τήν κατήφειαν εις τους εύθυμούντας Έλληνας, όταν έσυλλογίζοντο ότι ή τέσον ακριβή άγορασμένη έλευθερία των αυτη δέν έτέθη ακόμη επί των πολιτικών θεσμών εις τά στερεά θεμέλιά της, εις τά όποια μόνον στήριζομένη ύπόσχεται διάδοσιν των ουρανίων αυτης αγαθών.

Και πόσην έπισιμηότητα δέν ήθελε δώσει ή έορτή αυτη εις τήν Ελλάδα και όλον τόν φωτισμένον κόσμον, άν μαζή με τόν Ευαγγελιστήν της Θεοτόκου, της φανερώσεως του άπ'αιώνος μυστηρίου, της έθνεγγερείας μας και λοιπά έπανηγυρίζετο και ή καθίδρυσις του συντάγματός μας, ή στερέωσις της έλευθερίας μας αυτης εις τήν κοινωνίαν μας.

Αλλ' άς έλθωμεν εις τήν προκείμενον της έορτης. Ο Δήμος των Αθηναίων ειχε ερήσει έν τρώπαιον έξώθεν της πλατειάς του Παλατιου διά τήν έορτήν ταύτην, περί τήν όποιον συνηθίζοντο και έχόρευον οι Έλληνες, έν τώ μεταξύ λοιπόν τούτω παρουσιάζεσαι έξάφνα ή πρεσβύτις και λευκόκομος άδελφή των διακρινομένων διά τήν ξεχωριστήν άνδρείαν των άδελφών Δέκκα, ήτις άποτεινομένη προς τους χορηγούς τους ειπε· Σταματήσατε, παιδιά μου, εις έμέ άνήκει ν' άρχίσω τόν χορόν, διότι εις αυτό τήν έδαφος έπρόσφερα θέματα δύο άνδρείους άδελφούς και τόν μονα-

χόν μου υιόν. Και τοιουτοτρόπως με τά δάκρυα εις τά όματα συνεχόρευε και συναγάλετο με τους Έλληνας.

Ας λέγουν λοιπόν ό,τι θέλουν οι άσπονδοι των Έλλήνων έχθροί Φαλμεράροι και άλλοι ήμεις και αυτών άνόμη των άρχαίων Σπαρτιατίδων τήν πνεύμα εύρίσκομεν εις τάς Έλληνίδας.

Τελευταίον, καθ' όλην τήν ήμέραν σήμεραν ή πόλις των Αθηνών ήτο μία πανήγυρις. Τό έσπέρας έφωτισήθησαν λαμπρώς ή Ακρόπολις, όλα τά δημόσια καταστήματα και όλαί οι οικίαι· εις τήν μίαν πλευράν του Αυκαθητου έσχηματίσθη διά των φανών εις μεγάλους σταυρούς, του όποιου ή θεά κάμνει μεγίστην έντύπωσιν, όλως ό κόσμος εύθυμεί και ή εύθυμία ίσως θέλει διαρκέσει έως τά εξημερώματα της αύριον·

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑ

Αναμνήσεις μεγάλης έποχής.

Μία όμηρικη μονομαχία. Οι μαχηταί του 21 τά όπλα αυτών δέν έλάμβανον από τινος άποθήκης του δημοσίου, αλλά πολύ πονούντες, ένίοτε δέ και κινδυνεύοντες απέκτων αυτά! Έπιμύοντο δέ πολύ τά καλά άρματα και πολλών κειμηλίων προετιμύοντο, μόνος δέ ό εις τάς χείρας έχων ταυτά ήδύνατο πεποιθότως νά ειπή τήν ύπερήφανον έπος: «Πασά μου έχω τήν σπαθή». Η φωνή δέ ίκανού τουφεκίου έγνορίζετο έν μέσφ του κρότου της μάχης ύπό των κατατετριμμένων έν τοις πολέμοις άνδρείων. Ούτως έν τή μάχη των Κατσαντωναίων προς τους Αλβανούς, καθ' ήν έφρονεύθη ό Δίπλας, ήθελεν άπολεσθ ή και άλλος ήρωας, ό Βακλόγιαννος Βλαχοχρήστος, μόνος άπολειρηθείς, άποχωρησάντων των έταίρων αυτου, άν μή ούτοι ήλθουσιν τήν γενναίαν κραυγήν του τουφεκίου του δηλούσαν ότι ζή έτι και μάχεται· οι άδελφοποιτοι αυτου εισερχόμενοι πάλιν εις τόν κίνδυνον έβοήθησαν, και ό Βακλόγιαννος βαρέως τετρωμένος έσώθη.

Φωνή τουφεκίου υπήρξεν ή αρχή της μονομαχίας, ήν ήδη διηγούμεθα· Ανωθεν της Ναυπάκτου έμάχοντο κρατερώς Έλληνες και Τουρκοί· μεταξύ δέ των Έλλήνων μαχητών ήτο ό Χοσάδας, έκ των Κατσαντωναίων των μετά τόν θάνατον του άρχηγού αυτών προσελθόντων ύπό τόν Τσόγκαν εις τήν ύπηρεσίαν του Αλή πασα. Οι πρό της έπινασάσεως κλέφται, άν μή έγγένοντο πάντες στρατηγοί των επαναστατών, ως ό Καραϊσκάκης και ό Κολοκοτρώνης, υπήρξεν όμως οι διδάσκαλοι του μάχεσθαι διά τους άπολέμους Έλληνας του 21. «Ητο ό Χοσάδας, μοι έλεγε τις συμπολεμιστής αυτου, εις τήν πλάγι μου, και ή ματιά του ή άτάραχη και ή καταφρόνια που έδειχνε 'ς τή κακή που έκαναν τά βόλια τριγύρω μας μ' έφεραν νά νομίζω πως εκατό άνδρειωμένοι έπολεμούσαν 'ς τήν πλευρά μου». Τοιούτος ό Χοσάδας. Εις τήν παράταξιν δέ των πολεμίων έμάχετο άλλος ήρωας

Αλβανός εκ των άλλωτε τσοχατάριδων (σωματοφυλάκων) του Αλή πασα. Έν τώ κρότω, έν τώ άλαλητώ της μάχης διεκρίνε μίαν φωνήν όπλου, ήτις έμαρτύρει ότι μεταξύ των Έλλήνων έμάχετο ό Χοσάδας, όν ειχε γνωρίσει ότε ύπηρετεί παρά τώ Αλή των Ιωαννίνων. Υψώσας λοιπόν τήν φωνήν αυτου ύπέρ τόν θόρυβον της μάχης έβόησεν· «Όρε Χοσάδα, άν είσαι αυτου, καθώς μαρτυρεί τή τουφεκί σου, έβγα νά πολεμήσωμε 'σάν παλληκάρια». Παρεούς οι δύο πολέμοι στρατοί έπαυσαν τήν μάχην, έβάνησαν δέ αναπηδώντες από των χαρακωμάτων εις τήν μεταίχιμον οι δύο ήρωες. Τά τουφεκία, άτινα πρώτα μετεχειρίσθησαν, του μόν δέν έξεπυροκρότησε, του δέ δέν έτυχε του σκοπού· ήλθον δέ πάραυτα εις χείρας, και ό μόν Αλβανός, γοργότερος, είλκυσε τήν σπαθήν, ό δέ έυπειρος του Κατσαντώνη στρατιώτης άποκρούσας διά του τουφεκίου αυτην καταφερομένην κατά της κεφαλής του, ήρπασε τόν Αλβανόν από της όσφύος. Τότε πάλιν κρατερά ήρξατο, ό δέ ακούων τόν θούπον των ακμίων αυτών ποδών και τήν ισχυράν πνοήν των εύρων στηθών των έν μέσφ της άταράχης ήτυχίας των δύο θεωμένων στρατών, ό ακούων και μή βλέπων αυτους ήθελεν ειπεί τήν του δημοτικού άσματος·

Μήνα βουβάλια πολέμου, μήνα θεριά μαλόνον;

Τέλος ό Χοσάδας κατέβαλε τόν αντίπαλον αυτου, όν έφόνευσε διά του έγχειριδίου, σκυλεύσας δ' αυτην επανήλθεν εις τους έταίρους αυτου άλλαζόντας εκ χαράς και πυροβολούντας επί τήνικη.

Τό φέσι του Όδυσσεως Αιδρούτσου. Οι Έλληνες έμάχοντο δευτέραν ήδη ήμέραν παρά τήν άγιάν Μαρτίαν, χωρίον επιθλασσιον της Φθιώτιδος. Ολίγοι κατά δεκαπλασίον, ώπλισμένοι μόνον με τουφεκία εναντίον πολλού ίππικου και ισχυρών πυροβόλων ήλύνοντο όπισθεν άσθενούς χαρακώματος ποιηθέντος έν μιξ νυκτί. Προς τά πυροβόλα του έχρου άπήντων τά του έγγός άκυροβολούντος πάρωνος του Ψαριανού Βισβίξη άνευ σπουδαίου άποτελέσματος· άλλ' ή παράταξι των Έλλήνων, καιτοι πολλά και εύρέξ βήματα ειχεν ανοίξει εις τήν χαρακώμα ό πυκνός πυροβολισμός, έμενεν άστρεπτος, έμπνεομένη ύπό της ιδέας, ύπέρ της έμάχης, και ενθαρρυνομένη ύπό του Όδυσσεως, άρχηγού αυτης, όστις με μέγαλα βήματα διέτρεχεν αυτην έμφυχών με τήν λείοντιαν αυτου βλέμμα τους ευαρήθιμους πολεμιστάς· ότε σφαιρα έχρηκή διερχομένη άνωθεν ακριβώς της κεφαλής του, αφήρσε διά της ριπης τή κάλυμμα αυτου. Αλλ' ούτος ούδόλωρ πτοηθείς έκυψεν άτάραχος και λαβών αυτό ειπε μειδιάσας και προς τους πολεμίους άποβλέψας· «Τι νά σου κάνω, παλητόνικε, που έχεις τή Φράγκο και σου φτιάνει τόπι»· άς μουρτίανει και μένα, και νάβλεπες πόσο καλλίτερα ζέρω και τή παίζω τή τόπι».

Αί τελευταίαι στιγμαί του Καραϊσκάκη. Θανατηφόρα πληγωμένος ό Καραϊσκάκης έβόηθη εις

τό πλοϊον του μεγάλου στολάρχου της Ελλάδος διά νά λάβη τήν δυνατήν ιατρικήν περιποίησιν· γυμνασμένος εξ άπαλών όνύγων εις τή σπαθή και εις τή τουφεκί, ειδήμων της φύσεως των πληγών, έγνώρισε μόνος του ότι ή βοήθεια της ιατρικής δέν θα ίσχυεν, ότι ή μεγάλη περιποίησις του στολάρχου δέν θα έχρησίμει, και ότι τή τέλος της ζωής του ήτον έγγός. Με πνεύμα τότε άτάραχον, με πρόσωπον γαλήνην και με φωνήν καταναυτικήν ώμίλησε προς τους περιεστώτας όπλαρχηγούς, παρόντων και του μεγάλου στολάρχου και του άρχισρατήγου της Ελλάδος, κατά τόν εξής τρόπον.

«Μέγα βάρος με έπεφόρτισεν ή πατήρ μου· με δέκα μηνών δεινούς άγώνας επλήρωσα τή χρέος μου· δέν με έμεινε παρά ή ζωή. Ιδού θυσία της πατρίδος και ή ζωή μου εις τήν πατρίδα μου τήν έχρωστούσα, εις τήν πατρίδα μου τήν άποδίδω. Απολήστω· οι στρατιώταί μου άς τελειώσουν τή έργον μου, άς μου έλευθερώσουν τάς Αθήνας». Αύτά ειπε και παρέδωκε τή πνεύμα.

Συσσίτιον στρατιωτών της επανάστασεως. Πεντήκοντα Αθηναίοι ύπό τόν Σπύρον Δοντάν προχωρήσαντες του κατά τή Φάληρον στρατοπέδου των Έλλήνων και ανεγείραντες άνίσχυρον πρόχωμα προύκάλεσαν εις μάχην τους Τουρκοί. Επί δύο ήμέρας ήμύνοντο αυτους επιτιθεμένους πληθείς, προσβάλλοντας δέ και διά πυροβόλου έσσημένου επί του λόφου του κατά τήν θέσιν Περόνιας ναού του Σωτήρος· έστρωσαν δέ εκ των πολεμίων νεκρούς πολλούς, έν οις και σημαιοφόρον, ούτινος τήν σημαίαν ύπό βροχήν σφαιρών έξορμήσας των Αθηναίων τις ήρπασε και άνεστραμμένην επήρξεν επί του έν πηλόυ χαρακώματος προς ύβριν. Αλλά δέν έπίεζεν αυτους ή πλυθής των έφορμώντων, αλλή τή μέχρις όσφύος ύδωρ των τάφρων, έν τώ έμβαπτισμένοι έμάχοντο, όσον των πολεμοφοδίων ή έλάττωσις και άγρία πείνα, διότι ειχον καταλάβει τήν θέσιν ούλαμώς φροντίσαντες περί τροφών. Η πείνα ήμωσ δέν έχει· μάτια, λέγει· δημαδές τι λόγιον· κόπτοντες λοιπόν και οι Αθηναίοι τά κατά τάς τάφρους φυόμενα τεύτλα (σέσπλα) εκθέτοντες δέ εις τήν ήλιον, ίνα ολίγον μαρυνθώσι, και άθραστα κατατρώγοντες διήγαγον τάς δύο ήμέρας της μάχης. Μη παραξενευθή τις· σίζεται ίερά τις έπιστολή του Διάκου, δι' της ζητεί άρτον διά τους στρατιώτας του και, ως πολυτελή τινα τροφήν, έλαίας. Γνωστή δέ εινε ή καρτερία των ύπό τόν Νικοτσάραν κλερτών, όστινες τρεις ήμέρας μαχόμενοι παρά τώ Πράβι της Μακεδονίας, κίονι έτρογγαν, κίονι έπιναν, και τή φωτιά βαστούσαν.

Ο ήρώμενος Μεθόδιος Παλιούρας. Υπό τάς ύπορείας του Ολύμπου κείται ή μονή του άγίου Διονυσίου, άμαζόουσα άλλωτε επί πλούτω και πληθύι μοναχών. Έτι πρό της επαναστάσεως όλίγα καθηγούμενος έν αυτη ήτο ό Μεθόδιος Παλιούρας, ίεραός ευπαιδευτός· ύπό τή ειρηνικήν έ-

μως τοῦ καλογήρου βράσον, τὸ ὅποτον περιέβα-
λεν αὐτόν, ἐπαλλε καρδίᾳ ἐπαναστάτου ἀγρι-
νούσα διὰ τὰς κακώσεις τῶν δουλευόντων τοῖς
Τούρκους Ἑλλήνων, θλιβομένη δὲ διὰ τὴν ταπει-
νώσειν καὶ τὸν ἐξουτελισμὸν τῆς πατρίδος αὐτοῦ.
Καὶ μίαν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἡμέραν ὠραίαν
ὡς τὰς ζωγραφουμένας ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀ-
σμάτων, μετὰ τὴν λειτουργίαν ὁ ἡγουμένος ὠμί-
λησε πρὸς τοὺς μοναχοὺς περὶ ἄλλης ἀγίας ἀνα-
στάσεως, ἐθνικῆς, καὶ ἀποῦ ἐνέπνευσεν ἐνθουσια-
σμὸν εἰς τοὺς πράξεις καλογήρους, ἀπέβαλε τὸ ἔν-
δυμα τοῦ μοναχοῦ, περιεβλήθη τὴν στολὴν τῶν
παλληκαριῶν καὶ κάθοπλος ἔσχεσε χορὸν, ἐν ᾧ συν-
έδεσαν τὰς χεῖρας ὅσοι ἤθελον νὰ πολεμήσωσι
τοὺς Τούρκους ὄχι μόνον μετ' εὐχάς. Τιμὴ διὰ τοὺς
Ἕλληνας τῶν χρόνων ἐκείνων μοναχοὺς! πλείο-
νες τῶν ἡμίσεων ἐδέξαντο ν' ἀγωνισθῶσι τὸν ἀ-
γῶνα τῆς ἐλευθερίας. Μετὰ τινὰ ἔτη τὸν Μεθό-
διον Παλιούραν ἐφόνευσαν δόλω οἱ προεσῶτες τοῦ
Λιτοχωρίου, ἐπειδὴ ἠπειλήθησαν δι' ἐξοντώσεως
ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἂν μὴ κατῴρθουν τοῦτο.

Ἐθνικὸν μαρτυρολόγιον.

Ἄπειροι εἶνε οἱ μάρτυρες τῆς ἐθνικῆς πίστεως,
εἰς τοὺς μέχρι τοῦδε γνωρίμους προσθετόμεν ἤδη
τινάς, εὐχόμενοι, μᾶλλον δὲ προτρέποντες καὶ
ἄλλους ἵνα συντελέσωσιν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ
ἐθνικοῦ τούτου μαρτυρολογίου.

Εὐθύμιος Παλάσκακ. Ἐξ Σκουλικαριᾶς τῆς Ἀρ-
τας, κλέρτης ἀνήκων εἰς φιλοπόλεμον οἰκογένειαν
τῶν Κοιμακάρων. Εἴκοσι ἔτη πολεμῶν κατὰ τῶν
Τούρκων, ἐν μάχῃ γενομένη παρὰ τὸ Φράτι τῆς
Ἡπείρου, ἐν ἧ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ αὐτοῦ Γιάννης, Γι-
ωτάκης καὶ Στέριος ἐφονεύθησαν, συνελήθη τε-
τρωμένος καὶ ἀπέθανεν ἀνασκολοπιθής. — Εἰς
τὸν Παλάσκακ φέρεται ἀδόξοτος τὸ ἐξῆς δημοτι-
κὸν ᾄσμα.

Ἐνα πουλάκι ξέβγαίνοι 'πὸ μέτ' ἀπὸ τὸ Φράτι'
ψάχνει νὰ βρῇ τὴ κλερτουριὰ τὸν Θύμιον τὸν Παλάσκα
κι' οἱ κλέφταις τὸ καρτέρισαν καὶ τὸ συχορωτάνει
«Πές μας, πές μας, πουλάκι μου, κἄνα καλὸ χαμπέρι».
«—Τὶ νὰ σὰς πῶ, μαῦρα παιδιά, γλιμμένα παληκάρια,
νὴ παγαλιά σὰς πλάκωσι, γιὰτ' εἶσθε προδομένοί».
Τὸ λόγῳ δὲν ἀπόσωσι, τὸ λόγῳ δὲν ἀπέσαι,
μιά παταρὰ τοὺς βάρεσαν ἀξάφνου 'ς τὸ λημέρι.

(Γύρισμα)

Θύμιον Παλάσκα,
Θύμιον περήφανι,
Θύμιον λειβέντη μου.

Ψαρογανναῖοι. Εὐθύμιος καὶ Πύρος (Σπύρος)
κλέφται ἐξ Ἡπείρου συνελήθησαν διὰ προδοσίας
Μήτσου τινὸς ἀπὸ τὸ Μαργαρίτι, καὶ προδοθέν-
τες εἰς τὸ στόμιον πυροβόλου ἀπέθανον καταμε-
λισθέντες. Ζ**

Οἰκισθῆποτε καταισχύνης καὶ ἂν κριθῇ τις ἀ-
ξιος, σχεδὸν πάντοτε δύναται νὰ ἀποκαταστήσῃ
τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ φάμην.

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΑΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σινδῶ].

Συνεχιστὸν ἱδίον 179.

II'

Τὴν αὐτὴν ὥραν ὁ μαρκήσιος, περιμένων ἕως οὐ
σημάνῃ ὁ κώδων τοῦ γεύματος, ἐκάθητο ἐνώπιον
μικρᾶς καὶ κομψῆς τραπέζης καὶ ἔκοπτε δίπυρον
ἐντὸς ποτηρίου Ἰσπανικοῦ οἴνου. Καίτοι ἡ ὑπερη-
φάνεια αὐτοῦ εἶχε καιρῶς πληρωθῆ, ἤσθάνετο
ὁμως ἐπανερχομένη τὴν ὄρεξιν του καὶ ἀπήλασε
τῆς εὐεξίας ἐκείνης καὶ τῆς εὐχαριστήσεως τῆς
ἐπερχομένης κατόπιν ἀλγεινῆς ἐγγειρίσεως, ἣν
φοβούμενός τις εἶχεν ἐπὶ πολὺ ἀναβῆλαι νὰ ὑπο-
στῇ. Τέλος πάντων, ἀπῆλλάγη τῆς βαρωνίδος
καὶ εἶχε βεβιασθῆ σχεδὸν περὶ τῶν διαθέσεων
τῆς θυγατρὸς του ὡς πρὸς δὲ τὴν συγκατάθεσιν
τοῦ Βερνάρδου οὐδεμίαν εἶχεν ἀνησυχίαν· διότι
καίτοι μὴ ὦν ἔμπειρος περὶ τὰ αἰσθηματικά, ὡς
εἶπεν ὁ ἴδιος, ἐνόμιζε ὁμως τὰ τοιαῦτα ἀκρόντως,
ὥστε νὰ μαντεύσῃ πρὸ πολλοῦ, ὅτι ὁ Οὐσσάρος
δὲν ἦτο ἀναίσθητος πρὸς τὴν καλλονὴν τῆς Ἐ-
λένης. Ἐκτὸς τούτου ἐφάνετο αὐτῷ ἀδύνατον
νὰ μὴ θεωρήσῃ ὁ υἱὸς ἐκείνος τοῦ χωρικοῦ τύχην
τοῦ μεγίστην, τὸ νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς οἰκογε-
νείας τῶν πρώην αὐτοῦ κυριῶν. Ὡς πρὸς τοῦτο
ἦτο ἐντελῶς ἡσυχος ἐν ὁμοῖς ἔθλιθεν αὐτόν, τὸ
ὅτι δὲν ἀπῆντησε παρὰ τῆς θυγατρὸς του περισ-
σοτέρην ἀντίστασιν, περισσότερο δὲν δυσκολίαν, καὶ
ἡ ἰδέα, ὅτι μία Λασεγαίερ ἠδύνατο νὰ ἐρασθῇ ἐ-
νὸς Σταμπλῆ, κατετάραττε καὶ ἐδασάνιζεν αὐ-
τὸν εἰς βαθμὸν ἀνέκφραστον· τοῦτο ἦτο τὸ πι-
κορότατον τῶν ποτηρίων ἐξ ὧν ἐπιε μέχρι τοῦ-
δε! Ἀφ' ἐτέρου ὁμοῖς κατεβέλγετο φανταζόμενος
τὴν ἀγανάκτησιν τῆς βαρωνίδος καὶ τοῦ εὐθήτους
υἱοῦ τῆς ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τῶν ἔσραις λοιπὸν τὰς
χεῖράς του, ἐξηπλοῦτο ἐπὶ τῆς ἔδρας του καὶ ἐν-
θυμούμενος τὸ λόγιον, ὅπερ ἡ βαρωνίς ἐπανελάμ-
βανε αὐτῷ συχνάκις, «οἱ Παρίσιοι ἀξίζουν βε-
θιῶς μίαν λειτουργίαν», ἐγάλα μόνος του· διότι
πραγματικῶς ταῦτα πάντα ἐμελλον νὰ τελειώ-
σῃσι διὰ λειτουργίας, ἀλλὰ διὰ λειτουργίας γά-
μου.

Εὕρισκετο λοιπὸν εἰς εὐθυμίαν, ὅτε ἡ θύρα ἠ-
νοιχθῆ καὶ ἡ δεσποινίς Λασεγαίερ εἰσῆλθε μετ' ὅ-
ρος τὸσον σοβαρὸν, τὸσον ὑπερήφανον, τὸσον ἀ-
ξιοπρεπές, ὥστε ὁ μαρκήσιος ἐγερούς ἵνα ἐναγ-
καλισθῇ τὴν θυγατέρα του, ἔμεινεν ἀναυδος ἐνώ-
πιον αὐτῆς.

— Πάτερ μου, εἶπεν ἡ ὠραία κόρη μετὰ φω-
νῆς ἡλλοιωμένης, ἀλλ' ἀταράχου· εἰπέ μοι τὴν
ἀλήθειαν ὡς γνήσιος εὐπατρίδος καὶ ἔσο βέβαιος
ὅτι, ὅτι δῆποτε ἔχῃς νὰ μοι ἀποκαλύψῃς, θὰ μὲ
εὖρῃς ἀξίαν τῶν καθηκόντων καὶ τῶν ὑποχρεώ-
σεων, ἅτινα μοὶ ἐπιβάλλει ἡ τιμὴ καὶ τὸ ὄνομα
τοῦ οἴκου μας. Μὴ μου κρύψῃς τίποτε, σὲ παρα-
καλῶ, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἐν ὀνόματι τῆς μη-

τρὸς μου, ἥτις μᾶς βλέπει καὶ μᾶς ἀκούει ἐξ οὐ-
ρανῶν.

— Διάβολε! εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἤδη τετραγα-
μένος, ὁ πρόλογος οὗτος δὲν μοι προμηνύει εὐχά-
ριστα πράγματα.

— Πάτερ μου, ἠρώτησε μετὰ σταθερότητος
ἡ νεαρὰ κόρη, ὑπὸ ποῖον τίτλον ὁ κύριος Βερνάρ-
δος κατοικεῖ εἰς τὸ μέγαρόν μας;

— Τί ἐρώτησις! ἀνερώνησεν ὁ μαρκήσιος ἐπὶ
μᾶλλον καὶ μᾶλλον συγκεχυμένος, ἀλλὰ προσ-
παθὼν νὰ φανῇ ἡσυχος ὑπὸ τὸν τίτλον φίλου·
διότι χρωστώ τὸσον πολλὰ εἰς τὴν μνήμην τοῦ
πατρὸς του, ὥστε οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκπλαγῇ
βλέπων τὸν νεανίαν παρακαθήμενον εἰς τὴν τρά-
πεζάν μου. Ἀλλὰ, προσέθηκε, σύρων ἐκ τοῦ θυ-
λακίου τοῦ πολυτελεῖς ὠρολόγιον κρεμάμενον ἐξ
ἀλύσου πλήρους δακτυλίων, σφραγίδων καὶ ἄλ-
λων βραρυτῶν κειμηλίων, μήπως δὲν ἔχει σκο-
πὸν νὰ σημάνῃ σήμερον ὁ Ὑάτμος τὸ γεῦμα;
Βλέπεις τὸ μικρὸν τοῦτο κειμηλίον; Παρατήρησέ
το· φαίνεται ὅτι δὲν ἀξίζει τίποτε· καὶ πραγμα-
τικῶς ἡ ἀξία του μὴδὲν εἶναι ἐξ ἁλίτων, ἀλλὰ δὲν
ἤθελον ἀνταλλάξαι αὐτὸ οὐδὲ μὲ τοὺς ἀδάμαν-
τας τοῦ στέμματος· διότι ἔχει ἱστορίαν, ἣν πρέ-
πει νὰ σοὶ διηγηθῶ. Φαντάσθητι μίαν ἡμέραν,
ἦτο τὸ χίλια ἑπτακόσιαι...

— Πάτερ μου, ἔχεις ἄλλην ἱστορίαν νὰ μοι δι-
ηγηθῆς, εἶπε σοβαρῶς ἡ Ἐλένη διακόπτουσα αὐ-
τόν, ἱστορίαν νεωτέραν, ἐν ἧ γίνεται λόγος ἐπι-
σης περὶ κειμηλίου, ἀλλὰ πολὺ τιμαλοφειστοῦ·
διότι πρόκειται περὶ τῆς τιμῆς μας. Μοὶ εἶπες ὅτι
ὁ Βερνάρδος ζῆ ἐνταῦθα ὡς φιλοξενούμενος, ἀλλ'
εἰπέ μοι, σὲ παρακαλῶ, τίς δίδει τὴν φιλοξενίαν
ταύτην, ἡμεῖς ἢ ἐκεῖνος; Τίς δέχεται αὐτήν, ἐ-
κεῖνος ἢ ἡμεῖς;

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ μαρκήσιος μὴ δυνη-
θεὶς ν' ἀτενίσῃ τὸ βλέμμα, ὅπερ ἡ Ἐλένη προσή-
λωσεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὠχρότερος τῶν τριχάπτων
τοῦ ὑποκαμίσου του, ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς ἔδρας του.

— Ἐχασα τὸ πᾶν! εἶπε καθ' ἑκαστὸν μετ' ἀ-
πελπισίας, ἡ διαβολομένη βαρωνίς ὠμίλησεν.

— Ἐπὶ τέλους, πάτερ μου, ἐπανελάθειν ἡ ἄ-
καμπτος Ἐλένη, σταυρώνουσα τὰς χεῖράς της ἐπὶ
τοῦ εἰσεσματος τῆς ἔδρας του, ἀποκρίθητι μοι·
σὲ ἐρωτῶ, ἐὰν ζῶμεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου Βερ-
νάρδου ἢ ἐὰν ὁ κύριος Βερνάρδος ζῆ εἰς τὸν ἰδι-
κὸν μας.

Βαρυνηθεὶς τὰ ψεύδη καὶ τοὺς δόλους, πεπει-
σμένος πρὸς τούτους, ὅτι ἡ θυγάτηρ του ἐγνωρίζε
τὰ πάντα, ὁ μαρκήσιος δὲν ἐσκέπη πλέον ν' ἀ-
ποκρύψῃ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ προσεπάθησε νὰ πα-
ραστήσῃ αὐτήν, τοῦλάχιστον, οὕτω πως, ὥστε νὰ
μὴ πληγώσῃ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὴν φιλοτι-
μίαν του.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἀνερώνησεν ἐγειρόμε-
νος μετ' ἀπελπισίας, ἐὰν θέλῃς νὰ σοὶ εἰπῶ κα-
θαρά, οὐδ' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸ γνωρίζω· διότι ὠφελῆ-

θησαν τῆς ἀπουσίας μου, ὅπως συντάξωσι κώ-
δικα περιέχοντα νόμους ἀτίμους. Ὁ κύριος Βο-
ναπάρτης, ὅστις οὐδέποτε με ἠγάπησε, διωλίσθη-
σεν ἐντὸς τοῦ βιβλίου τούτου ἄρθρον τι, ἐπιτήδεις
διὰ νὰ περιπλέξῃ τὰς ὑποθέσεις μου· καὶ τὸ ἐπέ-
τυχεν ὁ Κόρσος! διότι νῦν, τινὲς μὲν ἰσχυρίζον-
ται ὅτι ὁ Βερνάρδος φιλοξενεῖται παρ' ἐμοῦ, ἐνῶ
ἄλλοι βεβαιοῦσιν ὅτι ἐγὼ φιλοξενούμαι ὑπ' ἐκεῖ-
νου· οἱ μὲν ὅτι ὁ γέρον Σταμπλῆ μοι ἐχάρισε τὰ
πάντα, οἱ δὲ ὅτι μοι ἀπέδωκεν ἀπλῶς ὅσα μοι
ὄφειλεν. Ὅλα ταῦτα, βλέπεις, εἶναι περιπεπλεγ-
μένα· ὁ κύριος Δετουρνὲλ ἀδυνατεῖ νὰ τὰ τακτο-
ποιήτῃ καὶ ὁ διάβολος αὐτὸς ἂν ἐπεχειρεῖ τοῦ-
το, ἤθελε χάσει τὴν τέχνην του. Ἀλλὰ, κόρη μου,
εἶναι καλὸν νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἡ βαρωνίς μᾶς ἐφε-
ρεν εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο· ἐνθυμήθητι πόσον ἡσυ-
χοὶ καὶ εὐτυχεῖς εἴμεθα εἰς τὴν μικρὰν μας οἰ-
κίαν ἐν Γερμανίᾳ! Αἰφνης ὁμοῖς ἐπῆλθεν εἰς τὸν
νοῦν τῆς πανούργου ταύτης γυναικὸς, μάθε νὰ τὴν
γνωρίζῃς, ὅτι δύναται νὰ μοὶ ἀποδώσῃ τὴν πε-
ριουσίαν μου καὶ τοῦτο διότι ἐγνωρίζεν, ὅτι κατὰ
τὴν συμφωνίαν μας, ἡ περιουσία αὕτη ἤθελε πε-
ριέλθει ἀργότερον εἰς τὸν υἱὸν της. Μοὶ γράφει
λοιπὸν ὅτι ὁ πρῶην ἐνοικιαστῆς μου βασανίζεταί
ὑπὸ τύφωτος τοῦ συνειδήτους, ὅτι με παρακαλεῖ, ὅτι
μὲ ἐκετεύει νὰ ἐλθῶ· διότι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπο-
θάνῃ ἐὰν δὲν μοὶ ἀποδώσῃ ὅσα μοὶ ἤρπασεν. Ἐ-
πίστευσα λοιπὸν καὶ ἐγὼ εἰς τοὺς λόγους της, ἡ-
σθάνθη ὁ οἶκόν μου πρὸς τὸν βασανιζόμενον ἐκεῖνον
ἄνθρωπον καὶ διὰ νὰ μὴ μὲ αἰτιῶνται ἔπειτα ὅτι
ἔγειναι αἰτία ν' ἀπολεσθῇ μία ψυχὴ, ἀνεχώρησα
ἐκ Γερμανίας, ἤλθον ἐδῶ καὶ ἔσπευσα νὰ ἐπανα-
λάβω τὴν περιουσίαν μου. Ἀλλὰ τί ἀνακαλύπτω
ἀργότερον! ὅτι ὁ τίμιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος οὐδὲν
ὄφειλε νὰ μοὶ ἀποδώσῃ, ἀλλ' ὅτι μοὶ ἐχάρισε τὰ
πάντα. Οὕτω τοῦλάχιστον φρονοῦσιν οἱ ἐχθροὶ μου·
διότι ἐγὼ ἐχθροὺς, ἀλλ', ὡς ἔλεγεν ὁ Δετουρνὲλ,
τίς ἀνωτέρας περιωπῆς ἄνθρωπος δὲν ἔχει; Ἐν τῷ
μεταξὺ φάνει καὶ ὁ Βερνάρδος, ὁ θεωρούμενος ὡς
ἀποθαμμένος. Τί μέλλει λοιπὸν νὰ συμβῇ; Ὁ κύ-
ριος Βοναπάρτης περιέπλεξε τὸσον ἐπιτηδῆεις τὰ
πράγματα, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξιχνύσῃ τις
τὴν ἀλήθειαν. Ἐγὼ φιλοξενούμαι παρὰ τοῦ Βερ-
νάρδου; Ὁ Βερνάρδος φιλοξενεῖται παρ' ἐμοῦ;
οὔτε ἐγὼ οὔτε ἐκεῖνος ἠξασόμεθα, οὔτε ὁ κύριος
Δετουρνὲλ αὐτὸς δύναται νὰ μᾶς διακωτίσῃ περὶ
τούτου. Αὕτη εἶναι ἡ ἱστορία, τοιοῦτον τὸ ζή-
τημα.

Ἡ Ἐλένη εἶχε ζῆσαι μέχρι τοῦδε ζῆνη ἐντελῶς
ὡς πρὸς τὰς μερίμνας τοῦ πραγματικοῦ βίου καὶ
οὐδέποτε ὑπόπτυσεν ὅποιαν ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ
τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως τὸ ὑλικὸν συμφέρον, τὸ
ἀπορροφῶν αὐτὴν ἐνίοτε ὀλόκληρον· δὲν ἐγνωρίζε
λοιπὸν εἰ μὴ ὅσα ὁ πατήρ της, ὅστις ἦτο ἐντελῶς
παιδίον καὶ αὐτὸς ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, τὴν
εἶχε διδάξει· ὅθεν τὰ τοῦ Γαλλικοῦ δικαίου ἤ-
σαν τὸσον ἄγνωστα εἰς αὐτήν, ὅσον καὶ ἡ Ἰαπω-

νική νομοθεσία. Ἄλλ' ἂν καὶ ἡ ἀπειρος ἐλείνη κόρη ἠγνώσει τοὺς νόμους τῶν ἀνθρώπων, κατεῖχεν ὅμως ἐπιστήμην ἀσφαλεστέραν καὶ ἀληθεστέραν τῆς σοφίας τῶν νομομαθῶν· διότι ἐν τῇ ἀγνῇ καὶ ἀθάα αὐτῆς καρδίᾳ ὑπῆρχεν ἔμφυτον τὸ αἰσθημα τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου· οἱ αἰώνιοι νόμοι τοῦ Θεοῦ ἦσαν ἐγκεχυροσχημένοι ἐν αὐτῇ ὡς ἐπὶ χρυσοῦν δέλτων καὶ οὐδέ μιν πνοή, οὐδὲν πάθος ἠδύνατό ποτε ν' ἀλλοιώσῃ ἢ νὰ ἐξαλείψῃ αὐτούς. Διέκρινε λοιπὸν ἀμέσως τὴν ἀλήθειαν διὰ μέσου τῶν νεφρῶν, δι' ὧν ὁ πατήρ της ἐζήτησε εἰσεῖσι νὰ καλύψῃ αὐτὴν καὶ ἐνόσῃ ὁ μαρκήσιος ὠμίλει, αὕτη ἴστατο πρὸ αὐτοῦ ἀτάραχος, ἀλλὰ κάτωχος καὶ ψυχρὰ ὅτε ὅμως ἐσιώπησε, τότε ὑπῆγε νὰ στηριχθῆ ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς ἐστίας καὶ ἐκεῖ κλίνασα μεταξὺ τῶν χειρῶν της τὴν ξανθὴν αὐτῆς κεφαλήν, παρεδόθη εἰς ἀλγεινάς σκέψεις, τότε, ἐντρομος καὶ σιωπηλή, ἠτένισε τὸ βράχρον, ἐν τῷ αἴφνης εὐρέθη, ὡς περιστέρα, ἥτις ἐνὼ διέρχεται τὴν γαλήνιον οὐρανόν, πλεηροῦσθε καταπίπτει αἰμοσταγῆς ἐντὸς βοροβορῶν τελαμάτων.

— Λοιπὸν, πάτερ μου, εἶπε τέλος χωρὶς νὰ κινηθῆ καὶ χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν ἀτυχή εὐπατρίδην, ὅστις μὴ γνωρίζων πλέον ποῖον ἄγιον νὰ ἐπικαλεσθῆ, ἐστρέφετο περίξ τῆς θυγατρὸς του ὡς σκιά ἐν τῷ ἄδῃ, λοιπὸν ὁ γέροντος ἐκεῖνος ὁ ἀποθανὼν δυστυχῆς καὶ ἐγκαταλελειμμένος, εἶχεν ἀπογνωσθῆ διὰ νὰ μᾶς πλουτίσῃ! "Ω! ἐλλογημένος ἄς ἦναι ὁ Θεὸς ὁ ἐμπνεύσας μοι συμπάθειαν πρὸς τὸν γενναῖον καὶ ἀγαθὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον· διότι ἄλλως ὁ ευεργέτης μᾶς ἠθέλην ἀποθάνει μόνος καὶ ἔρημος, χωρὶς νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του χεῖρ φιλική.

— Τί τὰ θέλεις; ἀνέκραξεν ὁ μαρκήσιος συγκεχυμένος, εἰς ὅλα ταῦτα ἡ βαρωνίς εὐδαίως μελαγχολὴν ἀχαιριστάν. Ἐγὼ ἠγάπων τὸν γέροντα ἐκεῖνον, μοὶ ἤρεσκε καὶ σε βεβαίω, ὅτι τῷ χαριστοῦ μιν βλέπων αὐτὸν ζῶντα ἐν μέτῳ ἡμῶν. Ἄλλ' ἡ βαρωνίς δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ὑπορέσῃ μᾶλλον ἔλεγον αὐτῇ· «Κυρία βαρωνίς, ὁ γέροντα Σταυρὸς εἶναι τίμιος καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, μᾶς εὐεργέτησε καὶ ὀφείλομεν νὰ φερώμεθα πρὸς αὐτὸν μετ' ἀγαθότητος». Αὕτη, οὐδὲν ἠθέλε ν' ἀκούσῃ καὶ ἐν ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν τῆς παραινέσεως της, ἠθέλον καταστήσει νὰ ἐκδιώξῃ αὐτὸν τοῦ οἴκου μου, ἀλλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτὸς ἐὰν με παρεκάλε νὰ πράξῃ τοῦτο, δὲν ἠθέλον συγκατατεθῆ.

— Λοιπὸν, ἐπανέλαθεν ἡ Ἐλένη μετὰ νέαν σιωπὴν, ὅταν ὁ νεανίας οὗτος ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν οἶκόν μας, ἀντὶ ὡς τίμιος ἄνθρωπος ν' ἀποδώσωμεν αὐτῷ τὴν παρουσίαν τοῦ πατρὸς του, ἀντὶ ν' ἀποσυρθῶμεν ἀξιοπρεπῶς, ἡμεῖς ἐταπεινώθημεν ὅπως κατὰ νόμον νὰ μᾶς ἀφήσῃ ὑπὸ τὴν ἐσπῆν του. Καὶ ἔκαμες, πάτερ μου, συνένόχον σου καὶ ἐμὲ τὴν θυγατέρα σου, ἥτις ἠγνώσει τὰ πάντα!

— Ἥθελσα νὰ φύγω, ἀνερώνησε ὁ μαρκήσιος, μόλις ἐπαρουσιάσθη ὁ Βερνάρδος καὶ εἶχον

ἤδη ἀνὰ χεῖρας τὸν πῖλον καὶ τὸ μασιγιόν μου, ἀλλ' ἡ βαρωνίς μ' ἐκράτησεν· αὕτη μᾶς ἠπάτησεν ὅλους, αὕτη ἦτο ἡ αἰτία ὅλων μας τῶν συμφορῶν.

— Ἐνταῦθα ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ ἐστράφη ὑπερηφάνως νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ πατρὸς της λόγον περὶ τῆς συνομιλίας, ἣν ἔσχον πρὸ τινῶν ὤρων εἰς τὸ αὐτὸ ἐκεῖνο δωμάτιον, ἀλλ' ἡ φωνὴ ἐξέλιπεν ἐπὶ τῶν χειλέων της, τὸ στήθος της ἐζωγκώθη, ἐρύθημα ἐκάλυψε τὸ μέτωπόν της καὶ ὀφθεῖτα ἐπὶ τινος ἔδρας ἀναλύθη εἰς δάκρυα. Ἄλλὰ τί ἦτο ἄρα τὸ ταρακτὸν αὐτῆν; Μήπως ἡ πληγωθεῖσα ὑπερηφάνεια, ἡ προσβληθεῖσα φιλοτιμία ἐξανίστατο ἐν ἐαυτῇ, ἡ μήπως ὁ ἔρω, ὃν προσεπάθει νὰ καταπιεθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ της, ἀνεμίγνυσε καὶ αὐτὸς τὸ ἄλγος του εἰς τοὺς στόνους ἐκεῖνους; Τίς ὅμως δύναται νὰ ἐξερευνησῇ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν! "Ὅσον ἀγνή, ὅσον ἀθάα καὶ ἂν ἦναι αὕτη, εἶναι πάντοτε ἄδυστος μυστηριώδης! Ἐν τούτοις ὁ μαρκήσιος βλέπων τὴν ἀπελπισίαν τῆς θυγατρὸς του, δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ ἐρρίφθη πρὸ τῶν γονάτων της, ἔλαθε τὰς χεῖράς της, τὰς ἐκάλυψε διὰ φιλημάτων καὶ ἐκλαίει καὶ αὐτὸς ὡς παιδίον.

— Κόρη μου! μόνη μου θησαυρὸ! τῇ ἔλεγε, θλίβων αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἡσύχασε, λυπήθητι τὸν γέροντα πατέρα σου. Θέλεις νὰ φύγωμεν; Φεύγομεν ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὰ δάση νὰ ζήσωμεν ὡς ἄγριοι, ἢ ἐὰν προτιμᾷς, ἐπιστρέφομεν εἰς τὴν ἀγαπητὴν μας Γερμανίαν. Τί με μέλει ἐὰν χάσω τὴν παρουσίαν μου; Ἄρα εἶναι νὰ βλέπω εὐτυχὴ καὶ ἀδιαφορῶν διὰ τὰ λοιπὰ. Ἐὰν πωλήσω τὸ ὠρολόγιον καὶ τὰ κοσμήματά μου, θὰ ἔχω ἄρκετὰ χρήματα, ὥστε ν' ἀγοράζω ἄνθη διὰ τὴν Ἐλένην μου. Ἄς φύγωμεν λοιπὸν, ἄς ὑπάγωμεν ὅπου θέλεις· σοὶ ἔλεγον σήμερον, ὅτι εἶμαι ἀσθενής, ἀλλ' ἐψευδόμην· διότι ἔχω σιδηρὴν ὑγείαν· ἴδὲ τὴν κνήμην μου· ἠθέλε τις εἶπει ὅτι τὸ μετὰ τῆς περιπόδιόν μου περιβάλλει κνήμην χαλκίνην. Τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐρόνευσαν ἑπτὰ λύκοι καὶ ὁ Βερνάρδος αὐτὸς· ἀπαυδᾷ συνοδεύων με εἰς τὰς ἐκδρομὰς μου· ἐλπίζω δὲ ὅτι θὰ ζήσω ἄρκετὰ ἀκόμη ἔτη, ὥστε νὰ θάψω τὴν βαρωνίδα, ἥτις εἶναι νεώτερά μου κατὰ δέκα πέντε ἢ εἴκοσιν ἔτη, ὡς ἀξιοί, ἂν καὶ τὴν ἐγνώρισκα νῦν ἄρκετά, ὥστε νὰ μὴ πιστεύω πλέον οὐδὲ εἰς τὸ ἦμισυ ἐξ ὧν λέγει. Σπόγγισον λοιπὸν τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς σου, μετρίασον εἰς τὸν πατέρα σου, δός μοι ἐν φίλημα καὶ ἄς φύγωμεν ἄς εἴπωμεν ὡς οἱ παῖδοι Βοσναί, «Ζήτω ἡ πτωχεῖα!»

— "Ω! πάτερ μου, εὐγενῆ μου πάτερ! Σε ἀναγνωρίζω τώρα! ἀνερώνησε χαίρουσα ἡ Ἐλένη· καί, ἄς φύγωμεν, ἄς μὴ μείνωμεν πλέον ἐδῶ οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν· διότι ἐμείναμεν ἤδη περισσότερον τοῦ δέοντος.

— Νὰ φύγωμεν! ἀνερώνησε ὁ ἀπερίσκεπτος εὐπατρίδης μετανοήσας ἀμέσως διὰ τὴν ἀκούσιον ἐκείνην παραρράν του, νὰ φύγωμεν! ἐπανέλαθεν

ἐκπληκτος· καὶ ποῦ θέλεις νὰ ὑπάγωμεν, ἀτυχῆς μου κόρη; Δὲν γνωρίζεις λοιπὸν ὅτι εὐρίσκομαι εἰς πόλεμον μετὰ τῆς βαρωνίδος;

— Ἐὰν ἡ κυρία Βωμπέρ μᾶς ἀποθήσῃ, θὰ ὑπάγωμεν, ὅπου μᾶς ὀδηγήσῃ ὁ Θεός, ἀπήντησεν ἡ Ἐλένη· τοῦλάχιστον θὰ ἔχωμεν τὴν συναίσθησιν, ὅτι βαδίζομεν τὴν ὁδὸν τῆς τιμῆς.

— Ἄς ἴδωμεν, ἄς ἴδωμεν, εἶπεν ὁ μαρκήσιος καθήμενος πλησίον της καὶ θωπεύων αὐτήν, εἶναι πολὺ καλὸν νὰ ὑπάγη τις, ὅπου τὸν ὀδηγήσῃ ὁ Θεός· βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἐκλέξῃ τις ἀσφαλέστερον ὀδηγόν· ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ Θεός, ὁ διατρέφων τὰ τέκνα τῶν στρουθίων δὲν εἶναι τόσον ἐλευθερίος καὶ πρὸς τὰ τέκνα τῶν μαρκησίων. Εἶναι ὠραιότατον νὰ εἴπῃ τις· «Ἄς φύγωμεν, ἄς ὑπάγωμεν, ὅπου μᾶς ὀδηγήσῃ ὁ Θεός». Τοῦτο ἐνθουσιάζει τὰς νεαρὰς φαντασίας· ὅταν ὅμως ἀναχωρήσῃ τις καὶ περιπατήσῃ ἐπὶ ἐξ ὥρας, ὅταν φθάσῃ ἡ ἔσπερα καὶ δὲν ἔχει οὐτὸ τί νὰ φάγῃ οὐτε ποῦ νὰ κοιμηθῆ, τότε ἀρχίζει νὰ εὐρίσκη τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ εὐλόγῳ δυσάρεστον. Ἐν τούτοις, ἐὰν ἐπρόκειτο μόνον περὶ ἐμοῦ ἠθέλον πρὸ πολλοῦ φορέσει τὰ σανάλια τοῦ ἀναχωρητοῦ καὶ ἐπανκιάθει τὴν ὁδὸν τῆς ἐξορίας· πρόκειται ὅμως περὶ σοῦ, Ἐλένη μου! Ἄς ἀφήσωμεν τὰ παιδαριώδη ταῦτα καὶ ἄς ὁμιλήσωμεν ὡς δύο λογικοὶ ἄνθρωποι, ὡς δύο καλοὶ φίλοι, ὡς εἶμεθα πάντοτε. Ἄς σκεθῶμεν καὶ ἴσως εὐρομεν τρόπον τινὰ συμβιβάζοντα τὰ πράγματα πρὸς κοινὴν εὐχαρίστησιν ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐκεῖνο παραδείγματα χάριν, τὸ ὅποῖόν σοι εἶπον τὴν πρώτῃν...

— Τοῦτο θὰ ἦναι αἰσχύνη καὶ δι' ἐμὲ καὶ διὰ σέ, ὑπέλαθε ψυχρῶς ἡ Ἐλένη. Ἥξεύρεις τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος; Ἐὰν εἴπῃ ὅτι ἐπώλησας τὴν θυγατέρα σου· διότι οἱ εὐπατρίδαί, ὅταν πτωχεύωσι δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ νυμφευθῶσι κατώτερόντων. Ἐκτὸς τούτου, τί θὰ εἴπῃ ὁ κύριος Βωμπέρ; Τί θὰ ὑποθέσῃ ὁ νεανίας ἐκεῖνος, ὃν ἔσπευσα προθύμως νὰ περιποιηθῶ νομίζουσα αὐτὸν πτωχὸν καὶ δυστυχῆ! Ἐνῷ ὁ εἰς θέλει με κατηγορήσει ἐπὶ ἐπιπορείᾳ, ἐπὶ προδοσίᾳ, ὁ ἕτερος θέλει υποθέσει ὅτι ἐπωφθαλιῶν ἐπὶ τῆς παρουσίας του καὶ ἀμφότεροι θέλουσί με περιφρονησῆ. Μαρκήσιος Λασεγλιέρ, ἀνέγειρον τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν καρδίαν! ἡ ἀριστοκρατικὴ καταγωγή καὶ ἡ πτωχεῖα μᾶς ἐπιβάλλουσιν ὑποχρεώσεις! Ἐκτὸς τούτου, εἶναι ἄρα γε τόσον τρομερὰ ἡ ἀναμένουσα ἡμᾶς τύχη; Ἐχομεν ἄτυλον· διότι ἐγὼ ἐγγυώμαι περὶ τοῦ κυρίου Βωμπέρ.

— Ἄλλὰ σοι εἶπον, ἀνερώνησε ὁ μαρκήσιος, ὅτι εὐρίσκομαι εἰς πόλεμον μετὰ τῆς βαρωνίδος.

— Λοιπὸν θὰ μᾶς βοηθήσῃ ὁ βασιλεὺς· εἶμαι βεβαίω ὅτι εἶναι δίκαιος καὶ ἀγαθός, ἀφοῦ εἶναι βασιλεὺς.

— Ἄ! μάλιστα, ὁ βασιλεὺς! δὲν ἐσκέφθη ἂν ὀπίστας θυσίας ὑπέσθην χάριν αὐτοῦ· διότι ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης ἀγνωμοσύνης χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς

ἐγκαθιδρύσεως τῆς μοναρχίας.

— Ἐὰν ὑπάγω νὰ ριφθῶ πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ θὰ τῷ εἶπω «Μεγαλειότατε...»

— Δὲν θὰ σοι δώσῃ ἀρράβασιν.

— Αἶ, τότε πάτερ μου, ἀνερώνησε μετὰ σταθερότητος ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ, σοὶ μένει ἡ θυγάτηρ σου· εἶμαι νέα, ἔχω θάρρος, σὲ ἀγαπῶ καὶ θὰ ἐργασθῶ διὰ σέ.

— Ἄτυχῆς τέκνον, εἶπεν ὁ μαρκήσιος ἀσπαζόμενος τὰς λευκὰς χεῖρας τῆς ἡρώιδος· ἡ ἐργασία τῶν δύο τούτων χειρῶν δὲν ἀρκεῖ νὰ θρέψῃ οὐδὲ κοροδαλὸν ἐν τῷ κλωβίῳ. Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν εἰς ὅ,τι σοι ἔλεγον τὴν πρώτῃν· φρονεῖς λοιπὸν, ὅτι τοῦτο θὰ ἦναι αἰσχύνη καὶ διὰ σέ καὶ δι' ἐμέ; Ἄλλ' ἂν καὶ ἡμεῖς πολὺ λεπτοὺς εἰς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς, ἐν τούτοις, ὡς πρὸς τὴν περίστασιν ταύτην, δὲν βλέπω τὰ πράγματα ὡς σύ. Ἄς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸ τί θὰ εἴπῃ ὁ κόσμος· διότι ὅ,τι καὶ ἂν πράξῃ τις, πάντοτε ὁ κόσμος εὐρίσκει ἀφορμὴν νὰ κακολογήσῃ καὶ εἶναι ἀνόητος ὁ λαμβάνων τοῦτο ὑπ' ὄψιν του! Φοβεῖσαι μήπως ὁ κύριος Βωμπέρ σε κατηγορήσῃ ἐπὶ προδοσίᾳ, ἐπὶ ἐπιπορείᾳ; Ἄλλ' ὡς πρὸς τοῦτο, ἔσο ἡσυχος· διότι ἡ βαρωνίς εἶναι πανουργος γυνὴ καὶ δὲν θέλει ποτὲ ἐπιτρέψει εἰς τὸν υἱόν της νὰ συνδεθῆ μετὰ τῆς πτωχείας μας· δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τῆς ἀφιλοκερδείας τοῦ Ραούλ, θεωρῶ ὅμως αὐτὸν εὐθῆ, ὃν ἡ μήτηρ του ἄγει καὶ φέρει κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῇ. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸν Βερνάρδον, δὲν βλέπω διατὶ νὰ σὲ περιφρονησῇ· καὶ μὲν ἐννοῶ ὅτι δὲν δύναται λογικῶς νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις ν' ἀγαπᾶται ὑπὸ μιᾶς Λασεγλιέρ, ἀλλὰ τὸ πάθος δὲν ἔχει λόγον καὶ ὁ νεανίας σε ἀγαπᾷ, κόρη μου.

— Μὲ ἀγαπᾷ; εἶπεν ἡ Ἐλένη μετὰ φωνῆς τρεμούσης.

— Μὰ τὸν Θεόν! εἶπεν ὁ μαρκήσιος, σὲ λατρεύει.

— Πῶς τὸ ἤξεύρεις, πάτερ μου; ἐψιθύρισε ἡ Ἐλένη μετὰ δειλίας καὶ προσπαθοῦσα νὰ μειδιάσῃ.

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἐσκέφθη ὁ μαρκήσιος πνίγων τὸν στεναγμὸν του, ἡ θυγάτηρ μου ἀγαπᾷ τὸν Οὐσσάρν! Πῶς τὸ γνωρίζω! ἀνερώνησε ἡμῖν καὶ ἐγὼ νέος καὶ ἐνθουσιάζουσα πῶς συμβαίνουν ταῦτα. Τὸν χειμῶνα, ὅτε καθήμενος παρὰ τὴν ἐστίαν, διηγείτο τὰς μάχας του, νομίζεις ὅτι ἀνεπτύσεν ὄλην ἐκείνην τὴν εὐγλωττίαν, χάριν τῆς βαρωνίδος; Ὅχι· βεβαίως· διότι, ἀπ' ἧς ἡμέρας ἐπαυσας νὰ παρυσίσκησαι μεταξὺ ἡμῶν, οὐδὲ ὁ διάβολος αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τὸν κάμῃ νὰ εἴπῃ τρεῖς λέξεις. Μήπως λοιπὸν δὲν ἐνόησα ἔκτοτε τὸ αἴτιον τῆς μεταγχορίας καὶ τῆς σιωπῆς του; Μήπως δὲν εἶδον αἴφνης ἀτιμολογοῦν τὸ μέτωπόν του, ὅταν ἤρχισας πάλιν νὰ ἐμφανίζης εἰς τὴν αἴθουσαν; Καὶ τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐκινδύνευσε νὰ κατασυντριβῆ ὑπὸ τοῦ Ρολάνδου, νομίζεις ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἐρωτικὴ παλιδικαρέα;

Σὲ λατρεύει, σοὶ λέγω· ἐκτός τούτου δὲν θὰ ἦτο υἷός τῆς Γάλλιας ἐὰν δὲν σε ἠγάπα! » Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος διεκώπη αἴφνης ἵνα θεωρήσῃ τὴν θυγατέρα του, ἣτις ἤκουεν αὐτὸν προσεκτικῆ· διότι εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ πατρὸς τῆς ἡ Ἐλένη εἶδε καὶ πάλιν ἐμφανιζόμενον ἐνώπιον αὐτῆς τὸ γόητευτικὸν ὄνειρον, ὅπερ μάτην προσεπάθει νὰ καταστρέψῃ ἢ καρδία τῆς τότε ἐσκίρτησεν, ἕτις χάραξ ἐφώτισε τὸ ὄχρον μέτωπόν τῆς καὶ ἐλησύνωσε πρὸς στιγμήν ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ εἶχε χαλκώσει πρὸ ὀλίγου τὴν ἄλωτον τὴν μέλλουσαν νὰ δεσμεύσῃ αὐτὴν διὰ παντὸς πρὸς τὸν Ῥαούλ.

— Ἄλλοίμονον! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ μαρκήσιος, δὲν ἀρκεῖ ὅτι πρέπει νὰ νυμφευθῇ τὸν Οὐσσάρων, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾷ!...

Ἄλλ' ὑπεύκων εἰς τὴν ἀνάγκην, ἐτροιβεν ἐν φαιδρότητι τὰς χειρὰς του, ὅτε αἴφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσῃς ἠνοιχθῆ παταγωδῶς καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ ὤρμησεν ὡς σίφον παρακολουθουμένη ὑπὸ τοῦ ἀπαθοῦς καὶ σοβαροῦ Ῥαούλ.

— Ἐλθέ, εὐγενῆς καὶ ἀγαπητὴ μοι κόρη, ἀνερώνησεν ἡ βαρωνίς ἀνοίγουσα τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ τρέγουσα πρὸς τὴν Ἐλένην. ὦ! ἤμην βεβαία, προσέθηκε καλύπτουσα διὰ φιλημάτων τὸ μέτωπον καὶ τὴν κόμην τῆς δεσποινίδος Λασεγλιέρ, ὅτι ἡ ὠραία ψυχὴ σου δὲν ἤθελε ποτὲ δισταῖε νὰ ἐκλεῖξῃ μεταξὺ τῆς πτωχείας καὶ τοῦ πλούτου! Γιὲ μου, ἐναγκαλισθήτι τὴν μέλλουσαν σύζυγόν σου· κόρη μου, ἐναγκαλισθήτι τὸν μελλόνυμφόν σου· εἶπε ἀφρότεροι ἄξιμι ἀλλήλων.

Καὶ ταῦτα λέγοντα, ἔσυρεν ἤρεμα τὴν Ἐλένην πρὸς τὸν νεκρὸν βαρῶνον, ὅστις ἤσπασθη εὐσεβάστως τὴν χειρὰ τῆς.

— Βλέπετε, μαρκήσιο, ὑπέλαθε μὲ ὕψος συγκινημένον, βλέπετε τὴν παραφορὰν των. Εἶπετέ μοι νῦν καὶ χαλκίην ἂν ἔχετε καρδίαν, ἠδύνασθε νὰ θραύσῃτε δεσμούς τοσοῦτον ἰσχυροῦς; Εἰς τὸ ἔξῃς, δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῆς δόξης σας, πρόκειται ἐπίσης καὶ περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῶν δύο τούτων εὐγενῶν πλασμάτων.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, εἶπεν ὁ μαρκήσιος, οὐτίνος ἀδυνατοῦμεν νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐκπληξίν, δὲν ἐννοῶ τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά.

— Κύριε μαρκήσιο, εἶπεν ὁ Ῥαούλ τείνων πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα, αἱ ἐπαναστάσεις δὲν μοι ἀρῆκαν εἰ μὴ ἐλάχιστον μέρος τῆς περιουσίας τῶν προγόνων μου, ἀλλὰ τὸ ἐλάχιστον τοῦτο, εἶναι ἰδικόν σας εἰς τὸ ἔξῃς.

— Κύριε Βωμπέρ, εἶπεν ἡ Ἐλένη, σὰς εὐχαρισῶ.

— Γενναϊόψυχα τέκνα! ἀνερώνησεν ἡ βαρωνίς. Μαρκήσιο, φαίνεσθε συγκινηθέντες, ἐν δάκρυ μὲλλει νὰ βούσῃ ἐπὶ τῶν παρειῶν σας· δικαί ἐμποδίζετε τὴν συγκίνησιν ὑμῶν; Οἱ πόδες σας κλονίζονται, ἡ καρδία σας δικαστέλλεται· μὴ ἀντίστασθε, ἀφήσατε τὴν φύσιν νὰ ἐνεργήσῃ θὰ ἐνεργήσῃ, τὸ αἰσθάνομαι· ἰδοῦ, οἱ βραχιόνες σας εἶναι ἔτοιμοι νὰ διανοιγῶσι· διανοίγονται, διανοίχθησαν

... Ῥαούλ, τρέξε νὰ ἐναγκαλισθῇς τὸν πατέρα σου, προσέθηκεν ὠθοῦσα τὸν νεκρὸν βαρῶνον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ μαρκησίου καὶ περιχαρῆς βλέπουσα αὐτοὺς ἐναγκαλιζομένους μὲ ἀρκετὰ κακὴν διαθέσιν.

— Καὶ ἐμέ, ἀγαπητέ μοι φίλε, δὲν θὰ μὲ ἐναγκαλισθῇς; προσέθηκεν.

— Ἄς σε ἐναγκαλισθῶ, εἶπεν ὁ μαρκήσιος.

Καὶ ἐνῶ εὐρίσκατο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Βαρωνίς, τῇ ἐψιθύριζε, δὲν ἤξεύρω τί σκοποῦς ἔχεις, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος, ὅτι κάτι κακὸν σχεδιάζεις.

— Μαρκήσιο, εἶπεν ἡ βαρωνίς, εἶσαι δόλιος ἄνθρωπος.

Μεγαλοφώνως δὲ προσέθηκε ἐναγκαλιζομένη ὄλουσ ὁμοῦ μετὰ περιπαθείας·

— Ῥαούλ, Ἐλένη, καὶ σύ, καλέ μου φίλε, ἀκούσατε· ἐκ τῆς χάραξ τῆς πλημμυρούσης ἐν τῇ καρδίᾳ μου, αἰσθάνομαι, ὅτι ὁ πύργος τοῦ Βωμπέρ μέλλει νὰ γείνη τὸ ἀσυλον τῆς γαλήνης, τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης· ἐκεῖ, θέλωμεν πραγματοποιήσῃς τὸ γλυκύτερον τῶν ὄνειρων ἐξ ὧν ἐπλασέ ποτε ἡ ἀνθρωπίνη φαντασία. Καὶ μὲν θὰ εἰμεθα πτωχοί, ἀλλὰ θέλωμεν ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ πλοῦτον ἀνεξαντλήτου ἀγάπης καὶ ἡ εὐδαιμονία ἡμῶν θέλει ἐπισκιάσει τὴν λάμψιν τῆς πολυτελείας. Μὲ πόσῃν χαρὰν θέλωμεν σὰς περιποιηθῇ, μαρκήσιο, μὲ πόσῃν ἀγάπῃν θέλωμεν σὰς περιβάλλει κατὰ τὸ γῆρας σας, ὅπως κάμωμεν ὑμᾶς νὰ λησμονήσῃτε τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα ἀπωλέσατε! Ἐν μέσῳ ἡμῶν θέλετε ἐννοήσαι, ὅτι τ' ἀγαθὰ ἐκεῖνα δὲν ἤξιζον τὸν κόπον νὰ λυπηταί τις, διότι τ' ἀρῆκα καὶ θέλετε ἐκπλαγῆ καὶ σεῖς ὁ ἴδιος, πῶς ἐσκέφθητε πρὸς στιγμήν νὰ ἐξαγοράσῃτε αὐτὰ μὲ θυσίαν τῆς τιμῆς σας.

Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος, ἔκαμεν ἐνστάσεις τινάς, ὡς ὁ Ῥαούλ, ἡ Ἐλένη καὶ ἡ κυρία Βωμπέρ ἐπολέμησαν ὁμοφώνως· ἀφοῦ λοιπὸν μάτην προσεπάθησε νὰ εὐρη τρόπον διαφυγῆς, συλληφθεὶς πλέον ἐν τῇ παγίδι καὶ ἀπαυδήσας ἐκ τῆς ἀενάου πάλης.

— Τί με μέλει! ἐπὶ τέλους, ἀνερώνησεν εὐθύμως ἡ θυγάτηρ μου θὰ γείνη βαρωνίς καὶ ὁ φίλαρος ἐκεῖνος Δετουρνέλ δὲν θὰ ἔχη τὴν εὐχαριστήσιν νὰ ἴδῃ αὐτὴν νυμφευομένην τὸν υἱὸν ἀγροῖου ἀνθρώπου.

Καὶ οὕτω μετὰ βραχείαν συνδιάσκεψιν, ἀπερρασίθη, νὰ κάμῃ ὁ μαρκήσιος ἔσον τάχιον ἔγγραφον παραιτήσεως τῶν δικαιωμάτων του ὑπὲρ τοῦ Βερνάρδου καὶ ὅτι μετὰ τοῦτο ὁ εὐπατριδὴς ἤθελεν ἀποσυρθῆ μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἰς τὸν πύργον τοῦ Βωμπέρ, ἐνθα ἤθελεν ἀνέστας ἐνασχοληθῆ εἰς τὰ τοῦ γάμου.

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἡ βαρωνίς ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ μαρκησίου, ὁ Ῥαούλ προσέφερε τὸν βραχιόνά του εἰς τὴν Ἐλένην καὶ ἀνεχώρησαν καὶ οἱ τέσσαρες τοῦ μεγάρου ἵνα γευματίσωσιν εἰς Βωμπέρ.

(Ἐστὶν συνέχισι). ΑἸΡΙΣΤΟΝ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

ΠΕΡΙΠΤΕΙΙΑΙ

πολυμήμερος αιχμαλωσίας ἐν Ἠπειρῷ.

Συνέχεια καὶ τέλος τοῦ β. 199.

Τὴν ἐπιούσαν, ἅμα τῇ βοδοδακτύλῳ ἡστὶ, ἀπῆλθον τῆς μικρᾶς ἐκείνης καλύψεως, καὶ διὰ μέσου πάλιν ἀμπέλων ὁδεύσαντες, ἔστημεν τέλος παρά τινα λόχημν, ὅπως διημερεύσωμεν. Ἡ λόχημν ἦτο μαγευτικῆ. Κάτωθεν αὐτῆς ἠκούονμεν βοχλυθόντα τὸν ποταμόν, ἄντικρυ δ' ἐβλέπομεν δημοσίως ὁδοῦς καὶ ἀμπέλους, σημεῖα ἀνθρωπίνης κοινωνίας, τῆς ὁποίας ἡμεῖς ὄλονεν ἀπιστάμεθα. Τὴν ἡμέραν πᾶσαν διήλθονμεν συνδιαλεγόμενοι μετὰ τοῦ ἀρχιληστοῦ Καρμαγακιόλη καὶ τῶν τεσσάρων ἄλλων φυλάκων ἡμῶν. Περὶστρέφετο δὲ ἡ συνδιάλεξις περὶ πολλά. Ὁ Καρμαγακιόλης προσεπάθει κατὰ τὸ δυνατόν νὰ μετριάσῃ τὴν ἀνίαν ἡμῶν διὰ μειλιχίων λόγων καὶ εὐγενεοῦς τρόπου.

14 Μαρτίου. Σήμερον περατοῦται ἡ ὁδοπορία ἡμῶν. Τοῦτο ἀπὸ πολλῶν ἡδῆ ἡμερῶν ἔλεγον εἰς ἡμᾶς οἱ λησταί. Λίαν πρῶτ' ἐγερθέντες ἠορίσαμεν ἀνερχόμενοι τὸν Σμάλιγκα, ὅρος πρὸς βορρᾶν τοῦ Ζαγορίου κείμενον, ὁδεύσαντες δὲ ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας ἔστημεν εἰς μέρος τι ὅπερ ἔμελλε νὰ εἶνε ἡ μόνυμας ἡμῶν κατοικία. Ἐπὶ βράχου τινοῦ ἀποτόμου, οὐ κάτωθεν διέρρεεν ἡσύχως αὐλάκιον, μεταξὺ δύο ὑψηλῶν, οὐρανομήκων ἐλατῶν, οἱ λησταὶ κατεσκεύασαν ἐκ τοῦ προχείρου, ὀρύξαντες τὴν ὑπακειμένην γῆν, καλύθην ἀρκούντως ἀσφαλῆ, ἦν καὶ ἐκάλυψαν διὰ φύλλων ἐλάτης, δύο αὐτῆς θύρας ἀφέντες ἀνοικτάς. Εἰς τὴν καλύθην ταύτην ἐτύχονμεν τῶν πρώτων ἀναπαύσεων μετὰ τὰς ἐπιπόνοους ἡμῶν ὁδοπορίας. Βασιναμεν δ' ἐνταῦθα ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, καθ' ἃς τὴν ὀδύνην καὶ τὴν ἀνίαν τῆς αιχμαλωσίας ἀνεκούφιζον ὀλίγον οἱ ἦπιοι τρόποι τῶν ληστῶν, αἱ διηγήσεις αὐτῶν καὶ διάφορα μικρὰ ἐπεισόδια. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πολιτικὴ δὲν ἦτο ζήτη τῶν συνδιαλέξεων ἡμῶν, οὕσα καὶ διὰ τοὺς ληστὰς λίαν εὐχάριστον θέμα. — «Γιατρὲ, μοι εἶπεν ἡμέραν τινὰ εἰς τῶν ληστῶν, τὸ Κροῦπ ἐβροάντησε ἰς τὰ σύνορα· μὴ φοβεῖσαι πλέον διότι μαζὺ θὰ πολεμήσωμεν. Σὺ θὰ μᾶς γιατρεύῃς τοὺς γεράδες καὶ τὰ λαβώματα· σήμερον ἀντάμωσα μερικοὺς συντρόφους, καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι κηρύχθηκε πλέον ὁ πόλεμος καὶ ὁ Σουλτάνος συνάζει ἀσκήρια, καὶ ὁ βασιλεὺς μᾶς θὰ βῆγῃ μόνος του μετὰ τὴν μπατιέρα ἰς τὰ σύνορα. Ὁ βασιλεὺς καλὸς εἶνε ὁ καυμένος, ἀλλ' ἐκεῖνο ποῦ κἀναι σήμερον, ἔπρεπε νὰ τὸ κάμῃ ἀπὸ καιροῦ. Ποῦ τὸν ἀφίνου ὁμως οἱ βεζυράδες του;» Ἐπιστεύσαμεν πρὸς στιγμήν τὴν μετ' οὐ πολὺ διαψευθεῖσιν εἰδήσιν καὶ γίλια σκέψεις ἀνέβαινον εἰς τὸν νοῦν μας. Δισταζόντες κατόπιν ἠρωτήσαμεν πολλάκις τοὺς ληστὰς ἂν εἶνε ἀληθῆς ἡ εἰδήσις, καὶ οὗτοι ἐπέμεινον διαβεβαιούντες αὐτὴν, καὶ ἐξηκολούθουν ζητοῦντες παρ' ἡμῶν πληροφορίας περὶ Κομμουνδούρου καὶ Τρικούπη, ὧν ἐγίνωσκον πάντες καλῶς

τὰ ὀνόματα· εὐχαριστήσαμεν δὲ προθύμως τὴν περιέργειάν των πολλὰ εἰπόντες περὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων, τὰ ὁποῖα κερηνότες ἦκουον οἱ λησταί.

Εἰς τῶν ληστῶν, ἐνόματι Τριαντάφυλλος, ἤλθεν ἡμέραν τινὰ φέρων ἄνα χεῖρας δίχορδον ποιμανικὸν ταμπουράν, ὃν εἶρε καθ' ὀδόν. Ἐπαίξε δὲ τοῦτον μετὰ σπανίας ἐπιδειξιότητος, ὅπερ οὐκ ὀλίγον μᾶς διασκεδάζε. Καὶ ποτε ἠρξασθεῖσθαι τῆς μιᾶς τῶν χορδῶν, ἐφίκανθῃ ὡραν ἔκρουε τὸν ταμπουράν θαυμασιῶς ἐπὶ τῆς ἄλλης μόνης τῆς ἀποκεινάσης. Καὶ δὲν ἔκρουε μόνον τὸ ὄργανον, ἀλλὰ καὶ ἐχόρευε κροῦων, ὅπως διασκεδάσῃ ἡμᾶς. Οὕτω διήγομεν ἐνίοτε ἐν εὐθυμίᾳ. Ἡμέραν τινὰ ἦλθεν ὁ λόγος περὶ τῶν λύτρων. Ὁ φυλάκτων ἡμᾶς ληστὴς Λάμπρος εἶχτει νὰ μᾶς παρηγορήσῃ κατὰ τοῦτο. — «Μὴ λυπάσθε, βρε παιδιὰ, διὰ τὴν ἐξαγοράν. Ἄς ζητοῦν πολλὰ οἱ καπετάνοι, πάλιν ὁμως ὀλίγα θὰ πάρουν. Ἔτσι τὸ ἔχομεν ἡμεῖς. Ἐπειτα καμμίᾳ φορᾷ ἡμεῖς οἱ κλέφταις εἴμαστε καὶ τυχεροί, ὅταν τύχῃ νὰ ἔχωμε χειρικὸ καλὸ ὅταν τὸ χειρικὸ εἶνε καλὸ, τὰ γρόσια θὰ σας ἔλθουν πάλι διπλά καὶ τριδιπλά. Ἄν ἦμεν ἐγὼ, βρε παιδιὰ, νὰ πιᾶσω πρώτος τὴν ἐξαγοράν σας, ἔχω πολὺ καλὸ χειρικὸ καὶ τὰ γρόσια σας θὰ σας γύριζαν διπλά». Θιαῦτα καὶ πολλὰ ἄλλα παρόμοια μᾶς ἔλεγεν ὁ Λάμπρος πρὸς παρηγορίαν μας.

Ἐν τούτοις οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι μας ἠσχαλοῦτον δραστήριος εἰς εὐρασίαν τῶν λύτρων. Τὴν 24 Μαρτίου, μόλις εἶχομεν ἐξυπνήσει καὶ ἀνεπαυόμεθα ἐν τῇ καλύθῃ, καὶ ἰδοῦ εἰσέρχονται δύο τῶν ληστῶν, ὁ Κολοβὸς καὶ ὁ Καλεπούρης, καὶ χαιρετίζουσιν ἡμᾶς εὐπροσηγόρως. Ἦσαν οὗτοι ἀπεσταλμένοι πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄγγελοι καλῶν εἰδήσεων. Ἐν πρώτοις ἔσπευσαν νὰ εἰπῶσιν ἡμῖν ὅτι οἱ συγγενεῖς ἡμῶν ἐν τῷ χωρίῳ ὑγιαίνουν, ὅτι οἱ λησταὶ διενήργησαν συνεννόησιν μετ' αὐτῶν περὶ τῶν λύτρων, ὅτι ὁ κ. Βουλτζιώτης ἀνέλαβε τὰ τῆς συνεννοήσεως, καὶ τέλος ὅτι μετ' οὐ πολὺ φθάνοῦσι τὰ λύτρα. Ὡς βάλσαμον ἐχύθησαν οἱ λόγοι αὐτῶν εἰς τὴν τετραυματισμένην ἡμῶν καρδίαν, καὶ δάκρυα κατέλαθον ἡμᾶς ὅτε ἠκούσαμεν αὐτούς. Ἰδοῦ δὲ, ὡς κατόπιν ἐμάθημεν, πῶς ἐγένοντο τὰ πράγματα. Ὁ κ. Βουλτζιώτης, εἰς οὗ τὴν βεβαιότητα πάντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς ἡμῶν εἶχον ἐμπιστοσύνην, ὅτι ἀποτελεσματικῶς θὰ διεξῆγε τὰ τῶν διαπραγματεύσεων, παρεκλήθη παρ' αὐτῶν ἵνα ἀπέλθῃ εἰς συνάντησιν τῶν ληστῶν, ἐκ φιλικῆς δ' αὐταπαρνήσεως ὀρμώμενος ἀνεδέχθη μετὰ τιμῶν ἄλλων τὴν δυσχερῆ ταύτην ὑπηρεσίαν. Ὁ κ. Βουλτζιώτης λοιπὸν ἀναχωρήσας ἐκ Λαίστες τῇ 21 Μαρτίου συναντᾷ τοὺς ἀπουσιάζοντας ληστὰς ὑπὸ τοῦ ἀρχιληστῆς Καλόγηρον καὶ Τόπιν παρὰ τὴν Βωβοῦσαν, συνδιαλέγεται μετ' αὐτῶν περὶ τῆς παραδόσεως τῶν λύτρων, καὶ ὁμοῦ μετ' αὐτῶν ὡς καὶ πᾶλλων ἄλλων ἀρχιληστῶν εἰσέρχονται εἰς τὴν Βωβοῦσαν. Δειπνοῦσι δ' ἐκεῖ ὅλοι ὁμοῦ, διασκεδάζουσι, χορεύουσι, καὶ

περί τήν προίαν ο κ. Βουλτζιώτης αποχωρίζεται τών ληστών, όπως ένεργήσῃ διὰ τὰ περικιτέρω, ἀφοῦ ἤδη εἶχε κατορθώσει παρ' αὐτοῖς ἵνα ὑποβιβάσῃ ἀρκούντως τὸ ποσὸν τῶν λύτρων κατὰ τὴν κἀτωθὶ ἐπιστολὴν τῶν ληστών, ἣν οὗτοι εἶχον κεκαυμένην κατὰ τὰ τέσσαρα αὐτῆς ἄκρα εἰς ἐνδειξιν τῆς ἐπαπειλούσης ἡμᾶς καταστροφῆς.

«1881. 22 Μαρτίου.

«Γ. Βολονάκη καὶ Ν. Καραμπέρη (Σαγιάννε).

«Σὰς ἐγράψαμεν διὰ νὰ μᾶς σταίλατε τὰ χρήματα ὅσα σὰς ἐγράψαμεν καὶ οὐκ ἐλάττω μετῆμάς. Εἶπατε σὲ πάντα μέρες νὰ μᾶς τὰ σταίλατε καὶ πέρασαν δεκαπέντε καὶ οὐκ ἐστείλατε οὔτε τὴ μισή. ἠθελᾶμεν νὰ σταίλωμεν ταῖς μύταις καὶ τὰ φτιά, ἀλλὰ θὰ σὰς περιμείνωμεν καὶ ἀκόμη δύο μέραις καὶ ὑστερὰ τὸ κρημὰ ἕς τὸ λαϊμὸ σας.

Διὰ τὸν Ν. Καραμπέρη λίρας 1000
Διὰ τὸν Πέτρον λίρας 900
Διὰ τὸν γιατρὸν λίρας 400

Αὐτὴ τὴν ἴδια ὥρα νὰ ἔρθουν καὶ νὰ μὴ κίμετε διαφορετικὰ. Διὰ τὸν Νούσιαν (Δημητριάδην) εἰλάδαμεν 25 λίρας, νὰ φέρῃ καὶ τὰ βέστα καὶ μὴ λείψῃ οὐδ' ἓνα λεπτό, μένομεν

καπετὰν Χρήστος Καραμαγκιόλης*
Γεώργ Καλόγηρος*
Νικ. Τόπης*.

Τοικῦται ὑπῆρξαν αἱ πρώται μετὰ τῶν ληστών διαπραγματεύσεις. Τότε δὲ μετ' οὐ πολὺ ἤλθεν εἰς τὴν καλύβην καὶ ὁ ἀρχιληστής Καραμαγκιόλης μεθ' ἐνός συντρόφου, ἐχαίρετίσαν τοὺς πρὸ αὐτῶν φθάσαντας δύο ἄλλους, ἠρώτησαν περὶ τῶν συνεταίρων των, ἐζήτησαν πληροφορίας περὶ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, ἤκουσαν αὐτάς καὶ ἐράνησαν εὐχαριστημένοι ἐξ αὐτῶν. Ὁ Καραμαγκιόλης μετὰ τοῦ Τριανταφύλλου, ἀντικατασταθέντες διὰ τῶν νοσηλόντων, ἐτοιμάζονται ἀμέσως νὰ ἀναχωρήσωσι πρὸς τὴν μεγάλην συμμορίαν. Τότε δὲ διετάχθημεν πάλιν νὰ ἐπιστείλωμεν πρὸς τοὺς οἰκειούς ἡμῶν τρίτην ἐπιστολὴν, ἣν καὶ ἐγράψαμεν ἐκαστος μετὰ δακρύων. Ἰδοὺ ἡ ἐμὴ ἐπιστολή.

«24 Μαρτίου 1881.

«Ἀγαπητέ μου φίλε Κ. Βουλτζιώτη.

«Σὰς εὐχαριστῶ καὶ θὰ σὰς εὐχαριστῶ αἰωνίως διὰ τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν κόπους σας. Ἐλύθη εἰς δάκρυα ὅτε ἔμαθον αὐτούς. Δυστυχῶς τὰ γράμματά σας δὲν περιήλθον εἰσὶ εἰς χεῖράς μας. Ἄγνοῦ ποῦ εὐρίσκειται ἡ δυστυχῆς μήτηρ μου, καὶ ἂν κατορθώσω νὰ πράξῃ τι καὶ αὐτὴ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ υἱοῦ της. Κατὰ τὴν ὑγείαν εἴμεθα καλά. Κατὰ τὰ λοιπὰ ὑποφέρουμεν τὰ πάνδινα. Σὰς παρακαλῶ νὰ σταίλατε ὅσον τὸ ταχύτερον ὅσα χρήματα ἠδυνήθητε νὰ εὐρησῆτε, διότι ἄλλως θὰ κινδυνεύσωμεν καὶ θὰ καταστραφώμεν. Ἡ συγκίνησις ἣτις νῦν με κατέχει καὶ τὰ δάκρυα δὲν μοὶ ἐπιτρέπουν νὰ ἱκταθῶ περισσότερο. Εἶπατε ἰκανὸς μόνος νὰ πράξητε πᾶν ὅ, τι πρέπει διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Παρακαλῶ ὅλους τοὺς φίλους νὰ μὲ βοηθήσωσιν εἰς τὴν παροῦσαν ἀτυχίαν μου καὶ δὲν θὰ ζημιωθῶσιν οὐδὲ ὀδολόν.

«Σὰς προσκυνῶ

«Ὁ φίλος σας
«Γεω. Μεγγλιδης*.

«Γ. Γ. Ὑπενθυμίσατε καὶ τὸν κ. Δημητριάδην ὅτι πρέπει νὰ σταίλῃ τὰ χρήματα, διὰ τὰ ὅποια ἐγγυήθημεν ἡμεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ. Δὲν εἶνε δίκαιον νὰ ὑποφέρωμεν ἡμεῖς

καὶ δι' αὐτὸν μᾶς ἀρκοῦσι τὰ ἰδικὰ μας βέστανα. Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν ο.κ. Νούσιος πρέπει νὰ φερθῇ ὡς τίμιος ἄνθρωπος. «Ὁ ἴδιος*.

Αὐθὼν τὰς ἐπιστολάς ὁ Καραμαγκιόλης ἀποχαίρετίζει ἡμᾶς ζήρως καὶ ἀναχωρεῖ μετ' ἄλλου ληστοῦ, τοῦ Τριανταφύλλου ἀφήσας ἡμᾶς ἐν τῇ καλύβῃ. Ἡμεῖς δὲ διημερεύσαντες ἐν αὐτῇ ἀνεχωρήσαμεν πρὸς τὴν ἐσπέραν, καὶ ὀδεύσαντες διὰ μέσου πεδιάδος πλήρους πύθων, ἐνθα καὶ διήλθομεν τὴν νύκτα, διηυθύνθημεν τὴν ἐπιούσαν λίαν πρῶτ' πρὸς ἄλλην δεξιὰ καὶ ἄριστεν Σμώλιγγος, καὶ ἐστήμεν εἰς μέρος τι ὅπως διημερεύσωμεν. Τὸ μέρος τοῦτο ὠνομάσθη Δέλτα τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν, διότι ἀληθῶς εἶχε τὸ σχῆμα τοῦ γράμματος τούτου. Τὴν γωνίαν αὐτοῦ ἀπετέλουν δύο ἠσύχως ῥέοντα καὶ συμβάλλοντα κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ῥυάκια, τὴν δὲ βᾶσιν εἰς μέγας ἀπότομος βράχος. Ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ Δέλτα τούτου φύλλα πύθου ὑποσφώταντες κατεκλινόμεθα. Ἦτο δὲ ὄντως ἡ θέσις ἡμῶν μαγευτικὴ. Τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ Δέλτα ἠσύχως διαρρέοντα ῥυάκια, ὁ ἄνωθεν ἡμῶν κείμενος καὶ προασπίζων ἡμᾶς κατὰ τοῦ ἀνέμου ὑψηλὸς βράχος, αἱ πολλαὶ πέριξ αὐτοῦ κείμεναι ὑψηλαὶ δειροστοιχίαι, ἡ ἐρημία τῆς φύσεως, μὴ διακοπτομένη εἰ μὴ σπανίως διὰ τῆς σιγανῆς κροῦμας τοῦ ἰπταμένου κόρακος, — ἰδοὺ τί ἀπετέλει τὸ Δέλτα τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἐξαίσιον καὶ μαγευτικόν.

Τὴν ἡμέραν διήγομεν ἐν εὐθυμίᾳ, καίτοι ἐστερούμεθα τροφῶν· συνδιελεγόμεθα δὲ ἐνίοτε μετὰ τῶν ληστών περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ἐνταῦθα διετρίψαμεν εὐχαρίστως μέχρι τῆς 29 Μαρτίου· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, βροχὴ βροχδαία ἐπεληύσα ἐδίωξεν ἡμᾶς ἐκεῖθεν. Περὶ ὧραν πῆπταν λοιπὸν κατήλθομεν εἰς παρακειμένην τινα ἐτοιμόρροπον καλύβην. Ἐνθα καὶ διεμείναμεν περὶ τὰς 7 ὥρας, καθ' ἃς ἀδικαίειπτος· ἔδραγεν. Δύο τῶν ληστών ἀποχωρηθέντες ἡμῶν μετέβησαν εἰς ἄλλο μέρος, ὅπως ἐκεῖ εἴησι τρίτην καλύβην δι' ἡμᾶς. Τέλος δὲ καὶ ἡμεῖς περὶ λύχνων ἀράς, ἀφοῦ ἐφάγομεν ὀλίγον, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς ἀνωτέρω καλύβης καὶ ὠδεύσαμεν τέσσαρες ὁλοκλήρους ὥρας ἐν μέσῳ ἀδικαίειπτου καὶ βροχδαίας βροχῆς. Ἐὼς οὐ φθάσωμεν εἰς τὸ μέρος τῆς τρίτης καλύβης. Ἡ ταλαιπωρία ἡμῶν κατὰ τὴν ὀδοιπορίαν ταύτην ὑπῆρξεν ἀπεριγραπτος. Διεσχίζομεν δὲ ἤδη γνωστὰς ὁδοὺς, ἃς καὶ πρὸ ἡμερῶν εἴχομεν διαβῆ, διέβημεν τὸν ποταμὸν τῆς Μωριάζης, καὶ τέλος ἐχρεώσθη νὰ διαβῶμεν καὶ κρημνὸν τινα ἀπότομον ἐπὶ μίαν ὁλοκλήρον ὥραν, ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ μέρος τῆς καλύβης. Φρίκη κατέλαβεν ἡμᾶς, ὅτε διεσχίζομεν τὸν ἀπότομον ἐκεῖνον κρημνὸν, κἀνωθεν τοῦ ὀποίου ἤκουστο ῥοχθῶν ὁ ποταμὸς, νύκτωρ καὶ ἐν μέσῳ βροχῆς βροχδαίας. Τέλος φθάνομεν κατὰ βροχῆς εἰς τὴν καλύβην. Τί δὲ ἦτον αὕτη ἡ κατοικία ἡμῶν; Τρώγη ἐκτισμένη ὑπερᾶνω τοῦ ποταμοῦ, περιεκλεισμένη μετὰ τὸν πολλῶν βράχων, οἵτινες ἄνωθεν αὐ-

τῆς συνήρχοντο σχεδὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἐλάχιστον σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ, ἐλάχιστος ὀρίζων ἀπ' αὐτῆς διεφαίνετο. Ἦτο δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ τρώγη καὶ ὑγρὰ. Εἰσῆλθομεν λοιπὸν εἰς αὐτὴν κατὰ βροχοὶ καὶ ὁλοκλήρον τὴν νύκτα διήλθομεν ἄγρυπνοι καὶ ὄρθιοι παρὰ τὴν κείουσταν πυρὰν, ἐφαίνοντες τὰ ἀξήρανα ἐνδύματά μας. Ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει ὀλονέν καὶ τὰ ἐνδύματα ἀντὶ νὰ ξηραίνονται ἐνοτίζοντο περισσότερο, διότι ἡ εἴρη τῆς καλύβης ἦτον ἔτι ἀτελής, καὶ ἡ βροχὴ διέρρεε δι' αὐτῆς. Μετὰ φρίκης ἐνθυμούμαι πάντοτε τὰ δευὰ καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῆς νυκτὸς ἐκείνης.

Εἰς τὴν καλύβην ταύτην ἐμείναμεν κρατούμενοι καθ' ὅλον τὸ ὑπόλοιπον διάστημα τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν· ἐνταῦθα δὲ ἐμυθάζομεν παρὰ τῶν ληστών τὰ τῶν διεξαγομένων διαπραγματεύσεων διὰ τὴν παράδοσιν τῶν λύτρων. Τὴν 31 Μαρτίου εἰς τῶν ἀρχιληστών, ὁ Τόπης, ἐλθὼν ἀνεκοίνωσεν εἰς ἡμᾶς εἰδήσεις περὶ τῶν γενομένων, εἰπὼν ὅτι οἱ οἰκτοὶ μας ἀπέστειλαν ἤδη εἰς πρώτην δόσιν 310 λίρας διὰ τοὺς τρεῖς αἰχμαλώτους καὶ ὅτι ἔως τὴν Κυριακὴν τῶν βατῶν ὑπεσπείθησαν ἔτι νὰ σταίλωσι 300 λίρας διὰ τὸν Πέτρον καὶ 200 δι' ἐμέ. Διὰ τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον ἡ ἐξαγορὰ δὲν εἶχεν ἔτι ὀρισθῆ. Ἐπρίξαμεν τῇ ἀληθείᾳ ἀκούσαντες τὰς ὑποσχέσεις τοῦ διεξάγοντος τὰς διαπραγματεύσεις, καὶ μόνον ἡ ἐλπίς ὅτι αἱ πληροφορίες αὐταὶ ἦσαν ψευδεῖς ἠλάττωσαν τὴν ἀνησυχίαν. Εἰς δὲ τὰς διαμαρτυρήσεις ἐμοῦ περὶ τῆς πτωχείας μου εἰς τῶν ληστών: — Πῶς λοιπὸν ἔγινες γιατρός; ἠρώτησεν. — Ὁρφανὸς ὢν πατρός, ἀπεκρίθην, διότι καὶ ὁ πατήρ μου ἐχρημάτισεν αἰχμαλώτος τοῦ Κακαράτζι καὶ μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἀπέθανε. ἐσπούδασα κατὰ πρῶτον εἰς τὴν Ῥιζάρειον Σχολήν. — Τί εἶνε ἡ Ῥιζάρειος Σχολή; — μὲ διέκοψεν. — «Ἡ Ῥιζάρειος Σχολὴ εἶνε κατάστημα, τὸ ὁποῖον ἐκτισαν εἰς Ἀθήνας δύο Ζαγορίσιοι ἀδελφοὶ καὶ μανθάνουν οἱ πτωχοὶ γράμματα». Τὴν ἀπάντησιν ἤκουσε μετὰ τινος ἐκπλήξεως ὁ ληστής, ἐγὼ δὲ ἐξηκολούθησα· «Λοιπὸν ἔπειτα ἐσπούδασα τὴν ἱατρικὴν με γρηῃ, τὰ ὅποια ἐπλήρωσα καὶ πληρόν ὀλονέν». — Ἀς ὄψεται ὁ κολαούτζος! — (ὁ προδότης), ἐπανέλαβε, καὶ οὕτως ἐλθξεν ἡ συζήτησις.

Εἰς τὴν καλύβην αὐτὴν ἐδέχθη ἡμέραν τινα τὴν ἐπίσκεψιν ληστοῦ ἀσθενοῦς, ἐλθόντος ἵνα ζητήσῃ τὴν ἱατρικὴν μου συνδρομήν. Διεσκέδαζομεν χαρτοπαικτοῦντες μετὰ τοῦ Πέτρον, ὅτε ἰδοὺ αἴφνης εἰσέρχεται λάθρα εἰς τὴν τρώγλην ἄγνωστός τις, ὠχρὸς ὡς ὁ κηρὸς, σκελετὸς, φάντασμα τοῦ ἄδου. Ἦτο ληστής πάσχων, ὀνόματι Ζηγοῦρας, ἀνήκων εἰς τὴν συμμορίαν τοῦ Γκαρέλλου, ἔχοντας καὶ αὐτοῦ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐξ αἰχμαλώτους. Ὦν δύο γυναῖκες καὶ ἀπεκεφάλισεν ὡς μὴ ἐχούσας ἀκοῦντα λύτρα, ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν. Ὁ ἀσθενὴς ἤρχετο μακρόθεν χάριν ἐμοῦ, περὶ οὐ ἤκουσεν ὅτι εἶμαι

ἐκεκουσμένος γιατρός, τρεῖς ὁλοκλήρους ἡμέρας ὀδεύσας. Ἡ πρώτη ἐντύπωσις τοῦ ἀσθενοῦς μοὶ ἐνεποίησε τὴν ἰδέαν τοῦ φησιῶντος· πράγματι δὲ δὲν ἐβράδυνεν ἄμα καθίσαντος αὐτοῦ, νὰ ἐπικυρωθῆ ἡ πόρρωθεν διάγνωσις μου καὶ διὰ τῆς ἠχηροτάτης βηχῆς. Μετὰ μικρῶν συνδιάλεξιν τοῦ ἀσθενοῦς μετὰ δύο ληστών, παρεκλήθη παρ' αὐτοῦ ἵνα ἐξετάσω αὐτόν. Ἐγὼ δὲ λίαν προθύμως ἐδέχθη τὸ τοῦ καὶ ἠρξάμην τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἀρρώστου. Ἡ ἐξέτασις μου ἰδίως ἡ στηθοσκοπήσις, ἡ ἐπίκουσις, ἡ ἀρρώσας τοῦ στήθους, πράγματα πρωτοφανῆ ἴσως διὰ τοὺς ληστας, λίαν ἐπληξαν αὐτούς. Κατέδειξε δὲ ἡ ἐξέτασις αὐτὴ σημεῖα χρονίας πλευρίτιδος μετὰ φαινομένων ὑπόπτου βρογχίτιδος. Τελευταῖον εἶπον τῷ ἀρρώστῳ μου, ὅτι ἐπράξες καλῶς ἐλθὼν εἰς ἐμέ, παρηγόρησα αὐτὸν ὅτι δὲν πάσχει σπουδαίως, συνέστησα αὐτῷ ἀσθηρῶς τὴν ἀποφυγὴν τῶν ὑγρῶν τόπων καὶ τὴν διὰ γάλακτος θεραπείαν, καὶ τέλος ὑπεσπείθη ὅτι ἄμα ἐπανέλθω εἰς τὸ χωρίον, θὰ πέμψω αὐτῷ καὶ τὰ ἀναγκαῖα φάρμακα, αὐτὸς δὲ ἐγκαρδίως εὐχαριστήσας με ἐπὶ τούτοις ἀπῆλθεν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν καὶ ἄλλου ἀσθενοῦς. Χαίρων ὅτι ἡ φήμη μου ἦτο τοσοῦτον εὐρεῖα, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν ὄρεων αὐτῶν νὰ εἶμαι ἱατρός πολυάσχολος, ἐπελήθη προθύμως τῆς ἐξετάσεως καὶ τοῦ δευτέρου πελάτου μου. Ἐπασχεν ἐξ αἰμορραγιῶν τῶν βρογγίων, καὶ ἐτύπησα αὐτῷ τὰ δέοντα, ἀναγράφας καὶ συνταγὴν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πάσχοντος, ἀποχαίρετίσαντός με λίαν εὐγενῶς, ἔμαθον ὅτι οὗτος ἦτον ὁ ἀρχιληστής Ψαλίδας συνεργαζόμενος τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μετὰ τοῦ ἀρχιληστοῦ Χορμόδα.

7 Ἀπριλίου. Ἡμέρα χαρομένου δι' ἡμᾶς συγκινήσεως. Τὴν νύκτα ἐκοιμήθημεν καλῶς· ἐκοιμήμεθα δ' ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, οὐχὶ ὡς γλιχόμενοι τοῦ ὑπνοῦ ἀλλὰ νομίζοντες ὅτι κατακεκλιμένοι οὕτως, ἠδυνάμεθα νὰ παρηγορησώμεν ἑαυτοὺς ἐπὶ τῇ βραδύτητι, μεθ' ἧς θὰ ἐμυθάζομεν τὰ τῆς συναντήσεως τοῦ διαπραγματευομένου τὰ τῆς λυτρώσεως ἡμῶν μετὰ τῶν ληστών. Τέλος ἐξηγέρθημεν καὶ ἡμεῖς καὶ καθίσαντες παρὰ τὴν κείουσταν ἐστίαν, ἐρρίπτομεν περιδρεῖς τὰ βλέμματα ἡμῶν εἰς τὰ πέριξ μὴ τυχόν ἰδομεν τινα ἐρχόμενον ν' ἀναγγεῖλῃ τὰ τῆς συναντήσεως. Ὀλίγον μετὰ τὸ γεῦμα ἐνῶ περιεπάτου ἐξῶς τῆς καλύβης βλέπω μακρόθεν ἐρχόμενον πρὸς ἡμᾶς νέον τινα ἄγνωστον ληστὴν ἄνευ ὀπλοῦ. Ἀντὶ νὰ προοιωνισθῶ αἶσις ἐξ αὐτοῦ, ἐφοβήθη καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν τρώγλην. Μετ' οὐ πολὺ εἰσέρχεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν τρώγλην, χαίρετίζειται ἐσπυρσμένως μετὰ τῶν ληστών καὶ κράζει αὐτούς ἐξῶ τῆς καλύβης· ἐκεῖ διαλέγονται λεπτά τινα τῆς ὥρας καὶ, αὐθις εἰσέρχονται εἰς τὴν καλύβην, εἰσέρχονται μετὰ τῆς εὐφροσύνου ἀγγελίας, ὅτι ἡ συνάντησις ἐγένετο χθὲς καὶ ὅτι

αύριον ἀπελευθερούμεθα. ὦ! ποία συγκίνησις κατέλαβεν ἡμᾶς. Ἐξήλλοι ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἀνεκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ἀλλὰ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα ἦσαν δάκρυα χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως ἀπὸ τοῦ βαρέως ἐπιπέδου τῆς αἰχμαλωσίας, ἥτις ἐπὶ τριάντονα καὶ πλέον ἡμέρας ἐπίεζεν ἡμᾶς.

Ἰδοὺ δὲ τί εἶχε συμβῆ, ὡς κατόπιν ἐμάθομεν. Τῇ 5 Ἀπριλίου ὁ κ. Βουλτζιώτης ἤλθε τρίτην φορὰν εἰς τοὺς ληστὰς, ἀλλ' ἄνευ χρημάτων, καθ' ὅσον δὲν ἦσαν ὅλα ἠτοιμασμένα. Τότε δὲ οἱ ληστὰς ἐπιστέλλουσι τοῖς οἰκείοις ἡμῶν τὴν ἐξῆς ἀπειλητικωτάτην ἐπιστολήν.

«Κύριοι,

Ἦσαν οἱ ἄνθρωποι χωρὶς χρήματα λοιπὸν μᾶς παρεκάλεισαν νὰ σὰς περιμένωμεν ἕως αὔριον· λοιπὸν ἔαν εἰς τὰς 8 ἢ ὥρα δὲν ἔλθουν τὰ χρήματα, οἱ ἄνθρωποι εἶνε γαλασμένοι καὶ νὰ σταίετε νὰ πάρτε τὰ χρήματα, τὰ ὅποια μᾶς ἐστάλαξε καὶ τὰ κεφάλια των. Τελευταία ἐπιστολή εἶνε αὕτη.

«Ὁ καπετάνιος,

«Χρήστος Καραμαγκιόλης».

Ἀληθῶς τῇ 6 Ἀπριλίου ὁ ἀεικίνητος φίλος ἡμῶν κ. Βουλτζιώτης ἐμφανίζεται τετάρτην καὶ τελευταίαν φορὰν ἐνώπιον τῶν ληστῶν, φέρων τὴν δευτέρην καὶ τελευταίαν δόσιν τῶν λύτρων, δι' ἧς καὶ τὸν Πέτρον. Πλὴν τῶν προηγουμένων 310 λιρῶν ἐμετρήθησαν ἤδη τοῖς λησταῖς διὰ τοὺς τρεῖς αἰχμαλώτους 670, ἥτοι τὸ ὅλον 980 λίρας, τούτῃ 460 παρὰ τοῦ κ. Σαγιάννου, 320 παρὰ τοῦ κ. Πέτρου καὶ 200 παρ' ἐμοῦ. Ἐκτὸς τούτων ὅμως ἐζήτησαν οἱ ληστὰς καὶ ἀπεστάλησαν αὐτοῖς, ἰδίως παρ' ἐμοῦ, πολλὰ ὠρολόγια, ἐν τηλεσκοπίον καὶ τινες ἐνδυμασίαι. Τὰ καθ' ἕνα σάκεα ὅμως τῆς συναντήσεως, ἂν καὶ ἠρωτήσαμεν, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν παρὰ τῶν ληστῶν. Ἦως διότι οὐδ' αὐτοὶ ἐγνώριζον. Οὐχ ἤττον περιχορεῖς ἐκοιμήθημεν τὴν ἐσπέρην ἐκείνην περιμένοντες τὴν ἐπαύριον τὴν ἀπόλυσιν ἡμῶν. Πράγματι δὲ τὴν ἐπιούσαν εἰς τῶν ληστῶν, βραδέως ἀφυπνισθεῖς, ἐνῶ ἡμεῖς ἐναγωνίως περιμένοντες νὰ μάθωμεν τι νεώτερον, αὐτοὶ ἐξάγει ἀδιάστως ἐκ τοῦ πειλάου καὶ ἐγγχερίζει εἰς ἡμᾶς τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν.

«Κύριοι ἰατρὲ καὶ Πέτρο, χαίρετε.

Μάθετε ὅτι ἡ ἐξαγορὰ σας ἤλθεν, ἀλλὰ ἦτον ὀλίγη, ἀλλὰ ἡμεῖς τέλος παρεδέξαμεν. Λοιπὸν, ἐπειδὴ ἡμεῖς δὲν εὐκαιροῦμεν νὰ ἔλθωμεν δὲν νὰ σὰς ἰδοῦμεν, λοιπὸν ἡ ὥρα σας καλὴ καὶ ὁ θεὸς νὰ σὰς δώσῃ διπλά, καὶ σὰς νὰ τὰ κάμετε χαλάλι. Καὶ τὸ παιδί θὰ τὸ βασιτάξωμεν, διότι ἔφερε πολλὴ ὀλίγη, καὶ νὰ ὑπάγητε καὶ σὰς νὰ ἐλευθερώσῃτε τὸ παιδί, νὰ φροντίσετε νὰ τὰ σταίη μὴ ὥρα προτύτερα, καὶ νὰ προσέχετε καλὰ νὰ μὴ βγάλετε κανένα λόγον ποῦ σὰς εἶχαμεν. Οὐδὲν ἕτερον.

«Ὁ καπετάνιος,

«Χρήστος Καραμαγκιόλης».

Περὶ τὸν νὰ περιγράψωμεν μεθ' ὁποίας χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ἀνεγνώσαμεν τὴν ἐπιστολήν. Οὐχ ἤττον κατελυπήθημεν διότι ὁ μικρὸς σύντροφος τῶν περιπετειῶν μας, ὁ ἀγαπητὸς Ἀλέξανδρος, δὲν θὰ ἐπανήρξατο μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν πατρικὴν

οἰκίαν. Παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οἱ ληστὰς εἶχον μεγάλας ἀπαιτήσεις. Οὐχ ἤττον παρηγορήσαμεν τὸν νέον κλαίοντα καὶ ὀδυρόμενον, ὅτι ἅμα ἐπανελάθωμεν εἰς τὸ χωρίον θὰ ἐνεργήσωμεν ἵνα καὶ αὐτὸς λυτρωθῇ τάχιστα. Ὁ νέος ἐφαίνετο παρηγορηθεῖς καὶ ἐμεδίει κατόπιν πρὸ τῆς συμφορᾶς του.

Ἐν τούτοις ἐρχεται ἡ ἐπιούσα καὶ ἡμεῖς μάλιστα ἀνακένωμεν τὴν ἀπόλυσιν μας. Εἰς διφορούς ἐτραπόμειθα ὑποθέσεις περὶ τῆς βραδύτητος, ὅτε περὶ ὠραν ὀγδόην εἰς τῶν ληστῶν ἤλθεν ἀγγέλων, ὅτι οἱ ἀρχηγοὶ δὲν εἰδοποίησαν ἀπὸ χθὲς νὰ ἀπολυθῶμεν ἐνεκα τοῦ μικροῦ Ἀλεξάνδρου. Παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ οἱ ληστὰς ἀνέμενον εἰς τρίτην δόσιν 100 ἔτι λίρας ἐπὶ ἀπειλῇ ὅτι, ἂν ἀνεβάλλετο ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν εἰς αὔριον, τότε ὁ πατὴρ ἔπρεπεν ἄνευ συγκαταβάσεως νὰ πληρώσῃ 300 λίρας. Ἐνόμιζον λοιπὸν οἱ ἀρχηγοὶ ὅτι, ἂν ἐστῆλοντο σήμερον τὰ χρήματα, ἠδυνάμεθα χάριν τοῦ μικροῦ Ἀλεξάνδρου νὰ μείνωμεν ἔτι σήμερον μετ' αὐτοῦ, ἵνα ὁμοῦ ἐπανελάθωμεν αὔριον εἰς τὸ χωρίον. Ἦως δὲ συνητώμεθα καθ' ὅδον μετὰ τῶν ἀρχιληστῶν. Εὐχαριστηθέντες ἐν τῶν ἐξηγήσεων τούτων, χάριν τοῦ ἀγαπητοῦ Ἀλεξάνδρου ἠνεχώμεθα ἀγογγύστως καὶ τὴν νέαν ἡμῶν ταύτην τύχην, ἂν καὶ ἡ βραδύτης τῆς ἐπανόδου μας ἠδύνατο σπουδαιῶς νὰ ἀνησυχήσῃ τοὺς οἰκείους μας ἀναμένοντας ἡμᾶς ἐν τῷ χωρίῳ.

Ἐν τούτοις εἶχε σχεδὸν παρελθεῖ καὶ ἡ ἐπαύριον, καὶ ἡμεῖς πλήρεις ἀγωνίας ἐκρατούμεθα ἐν τῇ καλύβῃ. Εὐρισκόμειθα σχεδὸν ἐν ἀπελπισίᾳ, ὅτε περὶ λύχνων ἀφ' ἑσθ' ἐρχονταὶ δύο ληστὰς ἀγγέλλοντες ὅτι τέλος αὔριον ὀριστικῶς ἀναχωροῦμεν ἀπαξάπαντες, καὶ ὅτι τὸ λοιπὸν ληστρικὸν σῶμα ἀναμένει ἡμᾶς καθ' ὅδον, ἵνα μᾶς προπέμψῃ εἰς τὸ χωρίον. Τὴν ἐσπέρην δὲ ταύτην θὰ μείνωμεν πάλιν ἐν τῇ καλύβῃ. Ὑπὸ τῆς ἐλπίδος ὅτι ἡ αὔριον ἔσται ἡμέρα τῆς ἐλευθερίας μας βαυκαλιζόμενοι, ἐδέχθημεν εὐχαρίστως νὰ κοιμηθῶμεν ἐν αὐτῇ.

Ὀντως δὲ ἅμα τῇ βοδοδακτύλῳ ἤτοι ἡγέρθημεν τοῦ ὕπνου αἰχμαλώτοι καὶ ληστὰς, καὶ ἐτοιμασθέντες ταχύτατα ἐξήλθομεν τῆς καλύβης· καὶ ἤρξισαμεν ὀδεύοντες. Κατὰ συνεννόησιν γενομένην μετὰ τῶν ληστῶν ὡς τόπος τῆς ἀπολύσεως ἡμῶν προσδιωρίσθη μέρος τι πέραν τῆς Βωβοῦσης. Ἐκεῖ λοιπὸν νὰ διέλθωμεν τὸν ποταμὸν αὐτῆς, ἵνα φθάσωμεν εἰς τὸ συμπερωνημένον τοῦτο μέρος, ὅπου θὰ ἤρχοντο καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχιληστὰς ἵνα ἀποχαριστίσωμεν ἡμᾶς κατὰ τὴν ἀπόλυσιν μας. Μετὰ χαλεπωτάτην ὁδοπορίαν φθάνομεν εἰς πεδιάδα ἐγγὺς τοῦ Ἀρκατόδου, ἐνθα ἀναπαυθέντες ὀλίγον ὁδοποροῦμεν πάλιν καὶ μετὰ ἡμῖσιαν ὠραν συναντῶμεν τοὺς πολλοὺς ληστὰς. Ἐνεφανίσθησαν δὲ οὗτοι εἰς ἡμᾶς οὐχὶ διὰ μᾶς, ἀλλὰ κατὰ μικρὰς ομάδας, προκυπτούσας καὶ προφαινομένας τῶν πετρῶν, ἐνθα ἐκρύπτοντο, ὡς τρομακτικὰ φαντάσματα. Ἐκ τῶν ἀρχιληστῶν δύο μέ-

νον ἦσαν παρόντες, ὁ Καραμαγκιόλης καὶ ὁ Καλόγηρος, ἔσπευσαν δὲ ἅμα ἰδόντες ἡμᾶς νὰ μᾶς χαριστίσωσιν εὐπροσηγόρως, σφίγγαντες τὰς χεῖρας ἡμῶν ὡς καλοὶ ἔμποροι εὐχαριστημένοι ἐκ τῶν μεθ' ἡμῶν ἐπιχειρήσεων. Παρ' αὐτῶν ἐμάθομεν ὅτι ἐγὼ μὲν καὶ ὁ Πέτρος ἠθέλωμεν ἀπολυθῆ ἀμέσως, τὸ δὲ μικρὸν παιδίον θέλουσι κρατῆσαι εἰσέτι, διότι ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐκ τῶν 100 λιρῶν, ἀς ὑπεσχέθη μέχρι τοῦ Σαββάτου, μόνον 70 τότε ἀπέστειλε. Ἡ σκληρὰ αὕτη εἰδήσις μᾶς κατέβλησε, καὶ μυριοτρόπως ἠγωνίσθημεν νὰ πείσωμεν τὸν δύστροπον καὶ σκληροτράχηλον Καλόγηρον, ἐπιμάνως ἀνοῦμενον ἵνα δεχθῇ ἐγγύθισιν ἡμῶν ὅτι ἐντὸς ἐλαχίστης προθεσμίας θέλωμεν ἀποστῆσαι αὐτῷ 16 λίρας, ὅσαι ἐπιπτον εἰς τὴν μερίδα αὐτοῦ· διότι ὁ εὐγενέστερος Καραμαγκιόλης παρητήθη τῆς ἐκαστοῦ μερίδος τῶν 14 λιρῶν. Βαρυκλυθόντες ἐλέγομεν τῷ Καλόγηρῳ, ὅτι τὰ πάνδεινα δυνατὰ νὰ πάθωσιν οἱ γονεῖς τοῦ παιδιοῦ, ἔαν δὲν ἰδῶσιν αὐτὸ ἐπανερχόμενον μεθ' ἡμῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ ὅτι ἄδικον ἦτο ὁ νέος αὐτὸς, ὅστις τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔκλειε καὶ ἐθρήνει, ἄδικον ἦτο νὰ τιμωρηθῇ τόσον σκληρῶς, διὰ ποσὸν τόσον μικρὸν, κατὰ τὰς ἡμέρας μάλιστα τοῦ Πάσχα. Τὰ πάντα ἐλέγομεν εἰς μάτην. Τέλος, ἐνῶ μετ' ἀγόνους προσπαθείας μᾶς περίπου ὥρας εἴμεθα ἀηλιπισμένοι περὶ τοῦ παιδιοῦ, ὁ εὐγενὴς Καραμαγκιόλης, ὃν παρεκάλεισάμεν νὰ δώσῃ αὐτὸς ἐγγύθισιν, ἐγερθεῖς εἶπε τῷ Καλόγηρῳ ὅτι ἐγγυᾶται προθύμως νὰ μετρήσῃ αὐτὸς τὰς 16 λίρας μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμά. Οὕτω καταπέσιθη καὶ ὁ ἕως τότε ἄκαμτος Καλόγηρος, καὶ ἐδόθη πλέον ἡ ἄδεια εἰς τοὺς τρεῖς δυστυχεῖς αἰχμαλώτους, ἵνα ἀποχωρισθῶσι καὶ ἀπέλθωσι τῆς οἰκτρᾶς ἐκείνης συνοδείας. Ἀμέσως ἐξαγαγόντες τὰ πλήρη αὐτῶν βαλάντια οἱ ἀρχιληστὰς μεθ' ὑπερηφανείας ἐπιλοδωρήσαν ἡμᾶς ἀνὰ μίαν λίραν ἕκαστον, καὶ σφίγγαντες αὐτὴς τὰς χεῖρας ἡμῶν ἠσπασθήσαν ἡμᾶς πολλάκις, ἐπειπόντες ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι ὡς φίλους θέλουσι μᾶς θεωρεῖ. Ἠσπασθήμεν δὲ καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς ληστὰς καὶ ἀπῆλθομεν βήματι ταχεῖ, συνοδοῦς ἔχοντες τρεῖς τῶν ληστῶν φέροντας δύο ζῶα, δι' ὧν τὸν ποταμὸν θὰ διεβαίνωμεν. Καταβάντες δὲ πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ, διέβημεν ἀλληλοδιαδόχως τὸν ἀφθόνως τότε πλημμυροῦντα Ἄθων ἔριπποι καὶ ἔχοντες πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐστραμμένας τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, ἵνα μὴ σκοτοδινία μᾶς καταλάβῃ· διέβησαν δὲ αὐτὸν περὶ καὶ οἱ ληστὰς, κρατούντες ἡμᾶς ἐκ τῶν χειρῶν, καὶ παρέλαθον πάλιν ἀπ' ἡμῶν τὰ ζῶα, κενώσαντες κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἡμῶν τὰ ὄπλα αὐτῶν δις ἢ τρίς.

Ἐλεύθεροι πλέον καὶ εὐπετεῖς, ἐκκινουμέν μετὰ τάχους τὰ ἐνδυναμωθέντα ἡμῶν μέλη πρὸς τὰ πρόσω. Ὡς ὁ ἀπαυδήσας ἐργάτης, ἀποτινάσσων τὸ φορτίον, ἐλευθερώτερον ἀναπνεῖ καὶ βήματι στερροτέρῳ ἤδη χωρεῖ πρὸς τὰ πρόσω, οὕτω καὶ

ἡμεῖς, ἀποσιέσαντες τὸ ἄχθος τῆς αἰχμαλωσίας, ἠσθάνθημεν τὰ μέλη ἡμῶν ἐντονώτερα, τὸ στήθος ἡμῶν ἐλευθερώτερον ἀναπνεῖν, τὸ σῶμα ἡμῶν κουφότερον, εὐπετέστερον. Διελλόντες διὰ τοῦ Παλιοχωρίου ἀφικόμειθα περὶ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ χωρίον Δοβρίνοβον. Ἐνταῦθα ἐμείνωμεν ὀλίγον, ἐφάγομεν καὶ ἐκοιμήθημεν, ὅτε ὁ κώδων τῆς Ἀναστάσεως ἐξήγειρεν ἡμᾶς παρακινῶν τάχιστα εἰς ὁδοπορίαν. Ἐξηγέρθημεν κατεσπευσμένως, τὰ ζῶα ἠτοιμάσθησαν, ἰπεύσαντες δὲ ἐσπεύδομεν καλπάζοντες πρὸς τὸ Σκαμνέλιον. Καθ' ὅλην τὴν ὁδὸν ἡμῖν εἰς ἄκρον συγκεκινημένους. Ἰδοὺ τέλος προσεγγίζομεν εἰς τὸ χωρίον. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ ἀκούομεν πυροβολισμοὺς πλήττοντας τὸν ἀέρα. Τέλος περὶ ὠραν 4 γινόμεθα ἐνώπιον τοῦ χωριοῦ. Οἱ κάτοικοι πάντες ἄνευ ἐξαιρέσεως, μικροὶ, μεγάλοι, ἄνδρες, γυναῖκες, ἐξῆλθον μακρὰν τοῦ χωριοῦ εἰς προὔπαντῃσιν ἡμῶν. Οἱ μὲν ἔτρεχον πρὸς ἡμᾶς, οἱ δὲ ἔκλειον, οἱ δὲ ἐπυροβόλουν. Ἡ καταλαβοῦσα τότε καὶ αἰχμαλώτους καὶ τοὺς υποδεχομένους αὐτοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους συγκίνησις ἦτον ἀπερίγραπτος. Βλέποντες ἡμᾶς τοὺς πρῶην εὖ καὶ καλῶς ἔχοντας ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὄντας, ῥακενδύτους καὶ καταξέσχιμηνους καὶ γυμνόποδας δίχην ἐπαιτῶν, οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἐλύθησαν εἰς δάκρυα. Ἀλλὰ καὶ ἡμῶν τὰ δάκρυα δὲν ἦσαν ὀλιγώτερα. Τέλος μετὰ τὴν υποδοχὴν, οἱ μὲν δύο συναἰχμαλώτοι μου διηλυθῆσαν εἰς τὰς οἰκίας των, ἐγὼ δὲ ὠδηγήθημι εἰς τὸν οἶκον τοῦ κ. Βουλτζιώτου, ἐνθα ἔτυχον πασῶν τῶν περιθάλψεων, ὅσαι ἦσαν ἀναγκαῖαι εἰς δυστυχῆ αἰχμαλώτων, ἐπανερχόμενον εἰς τὴν πατρικὴν ἐστίαν.

12. ΜΕΤΕΤΙΘΕ.

Ὁ νῦν Ἐφορος τῆς Ἐθν. Βιβλιοθήκης κ. Ἐμμ. Ροῦδης ἐρωτήθη διὰ τί ἀντίσταται πεισιμόνοος εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ὑπαλλήλων, τῶν διορισμένων ὑπὸ τῆς πρώην Κυβερνήσεως, ἀπήνησεν· «Οἱ ὑπάλληλοι, οἱ διορισθέντες παρὰ πεισούσης κυβερνήσεως ἔχουσιν, ἐν ἐλλείψει ἄλλου, τοῦτο τοῦλάχιστον τὸ ἀνεκτίμητον προσόν, ὅτι στεροῦνται πάσης προστασίας, τὴν δὲ ἐλλείψιν ταύτην ἀγωνίζονται ν' ἀναπληρώσῃσι δι' ἐπιμελείας, ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον, τρέμοντες δσάκις βλέπωσι τὸν προϊστάμενον αὐτῶν συσπῶντα τὰς ὀφρῦς ἢ κλητῆρα κομιζόντα ἔγγραφον ἐκ τοῦ ὑπουργείου. Ὁ διηγεῖς ἀγὼν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ἐπιχειρημένου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν παλέεως τῆς παύσεως καθιστᾷ αὐτοὺς ἀκριβεῖς, ἐργατικοὺς, εὐαγέτους. ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀριστοῦς ὑπαλλήλους, ἐνῶ οἱ διοριζόμενοι κατόπιν ὑπουργικῆς μεταβολῆς καὶ μάλιστα τῆ συστάσει βουλευτοῦ τινος, εἰσέρχονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὡς θριαμβευταί, ἐργάζονται ὀλίγον καὶ δὲν φοβοῦνται κανένα».

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ

Α΄.

Είπε γλυκειά της άνοιξης ημέρα
'Ο ουρανός χαρούμενος γελάει,
Πετούν τα χελιδόνια 'ς τόν άέρα...

Πενήντα παλληκάρια ένα κ' ένα,
Που λές θερμά μαννάδες τα γεννούνε,
'Σ τή βράχη του βουνού ταμπορωμένα...

Αίμα ρουφαί! 'Ας τρέμουν οι Σουλτάνοι!
Αυτό τό αίμα μέσ' 'ς τή γή στοιχειώνει
Κ' ένας σωρός παίδιά και κ' α πετάνοι...

Β΄.

Φωναίς, βοή, κατάρας δέν τρομάζουν
Του Γέρω-καπετάνου τ' α ξεφτέρια
Αυτοί σκυφοί σπαίνουσι και φωνάζουσι...

*— Αί, καπετάνε, 'πέρασαν ή ώρα,
'Μουδιάσαμε 'ς τό χώμα καθισμένοι
Πρόσταξε πλειά να τους βιχτούμε τώρα...

Καθώς όταν χωριό σεισμός ταράζει,
Και τοίχους ύψηλους ξεθεμελιώνει,
Και πέφτουσι ή πέτραι 'σαν χαλάζι,

Πρώτο τ' αλόξανθό μας παλληκάρι
'Όλο φωτιά πηδ' α μέσ' 'ς τ' α κοτρώνια
Παίξει 'ς τό χέρι τό σπαθί με χάρη...

'Όλόχλωμο 'σωριάσθηκε 'ς τό χώμα...
Τ' αδέρφια όλα σκύφουσι 'ς τήν πληγή του,
Μ' αυτό σιγά τ' α διώγει, κί απ' τό στόμα...

*— Της Ρούμελης τήν κόρη λαδωμένη
'Ας μήν άγγίξη χέρι άνδρικό
'Εξήσ' ώς τόρα κόρη και πεθαίνει...

'Αδέρφια, που με είχατ' αδερφό σας,
Γιά να μήν πάω σκλάβο μέσ' 'ς τήν Πόλι
Ντύθηκ' άνδρικό κ' ήρθα 'ς τό πλευρό σας,

'Από τόν ήλιο όπου άντικρύ της
'Όλόχρυσος κατέβαινε 'ς τή δύσι
Και ήρχονταν θλιμμένος 'ς τή μορφή της...

'Εκείνοι που μεσ' 'ς τής φωτιάς τή ζάλη
Τόσαις ζωαίς 'σαν στάχια τής θερίζουσι,
Μέ ξεσκεπα κί 'όλοσκυφο κεφάλι...

Μά ή φωνή του Καπετάνου κράζει:
*— Παιδιά, γονατισμένα θρυσήθητε,
Τό αίμα π' απ' τ' α χείλη της σταλάζει...

* Μά πρώτ' άνοιζτε μνημα για να πάρη
Και να φυλάξη ή γή 'ς τήν άγκαλιά της
Μέ μάννας 'περηφάνεια και καμάρι...

Γ΄.

Πολύ βαθειά εκάφθηκε τό χώμα
Και 'ς τ' α χρυσά τ' α ρουχά του ντυμένο
Κατέθηκε της λυγερής τό σώμα...

Σιγά, σιγά με τή γλωμή του χάρη
'Απ' του βουνού τή μάχη βγαίνει
'Όλόφωτο τ' άπρίλη τό φεγγάρι...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΦΩΝΗ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

'Επί τῆ 28 Μαρτίου

'Όλο τό έθνος σήμερα διπλή γιορτή γιορτάζει
ετυχιμένο: χαίρετε, ελεύθεροι αδελφοί
κί από του γέρου Πίνου μας τή δούλι κορυφή...

'Εν Ιωαννίναις, Μάρτιος 1882. Α. ΜΗΛ

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η μικρά Μαρία εισέρχεται ώς βάμβα εις τήν
αίθουσαν, και σταματά, με τās χείρας όπισθεν
συμπεπλεγμένας, εμπρός τής μητρός της.

- 'Αληθινά, μαμά, πώς ένα πουλάκι σου λέ-
γει ό,τι γίνεται;
— Ναι, βέβαια.
— Και δεν σε γελάει ποτέ;
— 'Όχι, μάτια μου, τό πουλάκι μου τ' α λέει...

— Μά λοιπόν τώρα άρώτησέ το τό πουλάκι να
σου π' η πόσουσι κουραμπιέδες έφαγα 'ς τή κου-
ζίνα;

- * * *
— Γιάγκο, κάθησε φρόνιμα.
— Γιατί;
— Γιατί, αν είσαι φρόνιμος, θά σου δώσω ώ-
ραία ζαχαρωτά όταν φύγω.
— Δός μου τα τώρα άμέσως και φεύγα.

'Εν συναναστροφῇ.
Κατά τινα στιγμήν άπαγγέλλεται τό όνομα
του κ. Α΄.
Είς τών παρισταμένων.—'Ο καυμένος ό Α΄,
τί εξείρατος, τί λαμπρός άνθρωπος!
Είς άλλος (ζωηρώς).—Αυτός! Τί λές, καλέ;
'Ο πρώτος (άταράχως).—Τί! μήπως τυχόν είναι
ουτιδανός;

'Αγάπη μεταξύ συναδέλφων.
'Εν τινι συλλόγω ποιητής τις ανεγίνωσκε μα-
κρόν τι έργον αυτού, ανέκδοτον, ένώπιον πολλών
φίλων.

Είς τούτων, όμότεχνος του άγορητου, χειρο-
κροτεί ζωηρότατα στροφήν τινα κατά πάντα ά-
θλίαν.
— Τί! χειροκροτείς αυτό τό μέρος! τῷ λέγει
χαμηλοφώνως ό παρακαθήμενος.
— Δεν καταλαβαίνεις; Για να μη τήν αφαι-
ρέση, όταν θά τυπωθῆ τό ποίημα!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * *
'Ισχυρογνώμονες είναι οι ιδιότροποι και οι
άμαθείς και οι άγροικοι. ('Αριστοτέλης).
* * *
Καθώς έν καιρῷ εὐδΐω πρέπει να παρα-
σκευάζωμεν τ' α προς τόν χειμῶνα, οὕτως έν νεό-
τητι πρέπει να φυλάττωμεν τήν εὐταξίαν και τήν...

σωφροσύνην ώς εφόδιον εις τό γῆρας. (Πλούταρχος).

* * *
'Όταν, ύπαρχόντων νόμων, έκαστος έχει
εξουσίαν να πράττη ό,τι βούλεται, ου μόνον ή πο-
λιτεία σῆχεται, άλλ' ουδ' ό βίος ημών διαφέρει...

* * *
Νομίζω ότι ή πολιτεία ή έν τῷ συνόλω εὐ-
εκποῦσα είναι καλλιτέρα και προς τούς πολίτας
ώφελιμωτέρα, παρά ή έχουσα μεν εὐπραγούντας
τούς πολίτας καθ' έκαστον, αἰθρόα δε σφαλλομένη.
Διότι όταν μεν διαφθείρεται ή πατρίς, και ό κα-
λῶς έχων πολιτης ουδέν ήττον συναπόλλυται, κα-
κοτυχῶν δ' έν εὐτυχούση πολιτεία εὐκόλως δια-
σώζεται.
'Όταν λοιπόν ή μεν πολιτεία δύναται
να ύπομένη τās τῶν ιδιωτῶν συμφοράς, εις δε εκ-
καστος τούτων δεν δύναται να ύποστή τās συμ-
φοράς εκείνης, δεν είναι πρόπον ὅλοι να βοηθώσιν
αὐτήν; (Θουκυδίδης).

* * *
Οι φιλοκατήγοροι δεν είναι ποτέ καλοί φί-
λοι. (Δημόκριτος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μία τῶν περιέργων συνθησιῶν τής αὐλῆς
τῆς Βιέννης είναι ή κατά πάσαν μεγάλην Πέμπτην
ὑπό του αυτοκράτορος νίψι; τῶν ποδῶν δώδεκα
πρεσβυτῶν εκ τῶν γηραιωτάτων τής αυτοκρατο-
ρίας, γινομένη εις ανάμνησιν τής ὑπό του Σωτή-
ρος ἀπολούσεως τῶν ποδῶν τῶν 'Αποστόλων.
'Ε-
φέτος μεταξὺ τῶν δώδεκα γερόντων, εις ους ό
αυτοκράτωρ εξέτελεσε τό πατροπαράδοτον εὐσε-
βές έθος, ὑπῆρχε και τις εκατοντοῦτης, εὐθὺς ως κυ-
πάρισσος και άκυαίος τό τε πνεῦμα και τό σώμα.
'Επειδή ό αυτοκράτωρ συνέλαχεν αὐτόν δια
τήν εὐεξίαν του έν τῷ αὐτῷ ηλικία!

— Ναι, Μεγαλειότητε, ἀπήντησεν ό γέρον, α-
ληθῆς είναι ότι έφθασα εις τήν ηλικίαν τῶν γηραιῶν
δρυῶν' έν τούτοις έν πράγμα με λυπεῖ άκόμη.
— Και τί είναι αυτό;
— 'Ότι δεν τās μοιιάζω εις τό κυριώτερον φυ-
σικόν των πλεονέκτημα.

— Δηλαδή;
— Να ρίπτω ρίζας εκει που με ποτίζουν.
Γνωστὸν ότι ή νῦν αυτοκράτειρα τής Αὐ-
στρίας 'Ελισάβετ είναι κόρη του δουκὸς Μαξιμιλι-
ανου τῆς Βυαρίας, μεγιστάνος ζῶντος έν άρα-
νεία και άκρα μετριηροσύνη εις τινα αυτού έπαυ-
λιν.
Είς Περσινός χρονογράφος διηγῆθη άλλοτε
τόν περίεργον τρόπον, καθ' ὃν ή θυγάτηρ του δου-
κὸς έσχε τήν ανέλπιστον τύχην να γείνη σύζυ-
γος του αυτοκράτορος τῆς Αὐστρίας.

'Εδίδετο χορὸς έν τῇ κατοικία του αυτοκρά-
τορος έν ταίς θέρμαις του 'Ισλ.
Κατά τινα στιγμήν ό Φραγκίσκος 'Ιωσήφ απο-
τείνεται προς τόν πρίγκιπα Σ...
— Ποία είναι ή θελητικωτάτη εκείνη νεῦσις με
τούς μαύρους οφθαλμούς και ώχράν τήν ὄψιν, ή
ὁποία έχόρευε τώρα με τόν κόμητα Ζίγην;

— Μεγαλειότατε, εἶνε κόρη τοῦ συγγενοῦς σας, τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ, ὁ ὁποῖος ζῆ μακρὰν τοῦ κόσμου εἰς τὴν ἑπαυλίαν του τοῦ Βίρκεν-φελδ!

— Ἀληθινά! Τοῦτο μὲ εὐχαριστεῖ πολὺ. Ὁ ἐξάδελφός μου ἔφρασε χθὲς μόλις, ὡς τώρα μετὰ τὸν χορὸν θὰ μοῦ παρουσιάσῃ τὴν οἰκογένειάν του!... Χαίρω πολὺ ὅτι μεταξὺ ὄλων διεύρινα αὐτὴν τὴν ὠραιοτάτην κόρην... .

Εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς αἰθούσης ἀθήναι αἱ δύο ἀδελφαί, ἡ Ἑλένη καὶ Ἐλισάβετ. Ἡ Ἑλένη ὁμιλεῖ χαμηλοφώνως πρὸς τὴν Ἐλισάβετ:

— Κύτταξε, πῶς ὁ αὐτοκράτωρ σὲ παρατηρεῖ!

— Ἀπατάσαι.

— Ὅχι! θαρρῶ μάλιχα πῶς ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς.

— Θεέ μου... μόνον νὰ μὴν τύχη καὶ θελήσῃ νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ... .

— Νά τον... Φαίνεται ὅτι δὲν θέλει νὰ παρηνῆ ὡς τὸ ἐσπέρας νὰ παρουσιασθῶμεν... .

Ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς τὴν Ἑλένην. — Καλὴ σπέ-ρα, ἀγαπητὴ πριγκίπισσα. Δύναμαι νὰ ζητήσω δι' ὑμῶν παρὰ τῆς ἀδελφῆς σας νὰ μοῖ παραχωρήσῃ τὸν πρῶτον χορὸν;

Ἑλένη. — Ἐλισάβετ... ἀκούεις;

Ἐλισάβετ. — Μεγαλειότατε!... .

Μετὰ δύο ὥρας, ἐνῶ ἡ οἰκογένεια τοῦ δουκὸς ἐλάμβανε τὸ τέϊον παρὰ τῷ αὐτοκράτορι, οὗτος δεικνύει λεύκωμά τι τῶν παραρρηνείων χωρῶν εἰς τὴν Ἐλισάβετ.

Ὁ αὐτοκράτωρ. — Θέλεις νὰ γείνης αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, ἐξάδελφῃ μου;

Ἐλισάβετ κατάπληκτος. — Ἐγὼ... αὐτοκράτειρα... Μεγαλειότατε!

Ὁ αὐτοκράτωρ. — Εἰξέρω πόθεν θὰ προέλθουν τὰ ἐμπόδια, ἀλλὰ θὰ τὰ ὑπερπηθῶ. Συγκατάνευστον, καὶ εἰς εἴς μῆνας... .

Ἐλισάβετ. — Μεγαλειότατε, εἰμποροῦν νὰ σᾶς ἀκούσουν καὶ... .

Ὁ αὐτοκράτωρ. — Τί μὲ μέλει! Αὖριον θὰ ὁμολογήσω εἰς τὸν πατέρα σου τὴν διάθεσίν μου... ἐκτὸς ἐάν μοι τὸ ἀπαγορεύῃς σύ... .

Ἐλισάβετ. — Ὁ αὐτοκράτωρ εἰξέρει καλῶς ὅτι δὲν ὑπάρχει θέλησις ἀνωτέρω τῆς ἰδικῆς του... καὶ εἰς ἐρὰ βέβαια δὲν θὰ ἀπαντήσῃ τὸ πρόσαιομα, τὸ ὁποῖον προβλέπει!

Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ἡ κόρη τοῦ δουκὸς Μαξιμιλιανοῦ ἐγένετο αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας.

... Καὶ ὅταν ἀκόμη οἱ ἵπποι κατασταθῶσιν ἀχρηστοί, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἶνε χρησιμώτατοι! καθόσον ὁπόταν ὁ ἵππος δὲν δύναται πλέον νὰ ἐργασθῇ, ὑπερ συμβαίνει μεταξὺ τοῦ εἰκοστοῦ καὶ τριακοστοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἡ βιομηχανία τὸν παραλαμβάνει καὶ μεταποιεῖ αὐτὸν εἰς πλήθος χρησίων πραγμάτων.

Οὕτω, εὐθὺς ὡς φράσῃ ὁ ἵππος εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ ἐργαστήριον, ἐνῶ ἵσταται ἐπὶ τῶν ποδῶν του ξυρίζεται, μεταχειρίζονται δὲ τὸ τρίχωμα αὐτοῦ,

ὅπως διὰ τούτου πληρῶσι προσκέφαλα καὶ ἐρίπια. Κατόπιν φονεύεται καὶ ἐκδέρεται, ἐνῶ οἱ δυναχεῖς αὐτοῦ φυλάσσονται πρὸς κατασκευὴν κτενίων.

Τὸ ζῶον ἐλόκληρον εἶτα εἰσάγεται ἐντὸς σιδηροῦ τινος κυλίνδρου, ὅπου καίεται δι' ἀτμοῦ καὶ ὑπὸ πίεσιν δύο ἢ τριῶν ἀτμοσφαιρῶν.

Ἄλλα ἡ ἐργασία αὕτη ἀποπερατωθῆ, ἀνοίγουσι στρογγυλά τινα ἐν τῷ κυλίνδρῳ εὐρισκόμενον, ὅπως ἀφαιρέτωσι τὸ λίπος, μετ' ὃ ἀποσύρουσι τὸ πτώμα, ὅπερ εἶναι διαλελυμένον.

Τὰ λεπτά ὅστ' ἄ, ὡς τὰ τῶν κνηρῶν, πολιοῦνται πρὸς τοὺς κατασκευαστὰς κομβίων, ἐνῶ τὰ χονδρὰ, ὡς τὰ τῶν πλευρῶν, τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης χρησιμεύουσι πρὸς παραγωγὴν μέλανος χρώματος καὶ κόλλας.

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ μέλανος ἐκ τῶν ὀστέων χρώματος, οὐτινος γίνεται χρῆσις ἐν τῇ σακχαροποιᾷ πρὸς διύλισιν καὶ ἀποχρωμάτισιν τῶν σακχαρούχων χυμῶν, ἀπανθρακοῦσι τὰ ὀστᾶ ἐντὸς ἰδίων ἐπὶ τούτῳ σιδηρῶν κυλίνδρων, ἐκ τῆς ἀπανθρακώσεως δὲ ταύτης παντοῖα παράγονται ἕτερα ἀντικείμενα.

Κατὰ τὴν κατασκευὴν τῆς κόλλας συγκοιζουσι φωσφόρον· τὸ δὲ ἐκ φωσφορικῆς τιτάνου ἱζημα ὅπερ ἐπίσης κατὰ τὴν ἐργασίαν ταύτην παράγεται, εἶνε ὠφελιμώτατον εἰς τὴν γεωργίαν, εἰσαγόμενον εἰς τὰ παρασκευαζόμενα λιπάσματα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σάρκα, αὕτη ἐν πρώτοις διυλίκεται, ὅπως ἀφαιρηθῇ ἐξ αὐτῆς σύνθεσις τις ἀμμωνιακῆ, καὶ κατόπιν ἀπανθρακοῦται. Ὁ δὲ ἀνθραξ οὗτος κοπανίζεται μετὰ ποτάσσης μεμιγμένης μετὰ ἐσκαοπισμένου τεμαχίον σιδήρου, τὸ δὲ μίγμα τοῦτο ἐκ νέου καιόμενον, παράγει τὸ κυανοὺν τῆς Πρωσσίας, μεταβάλλει τὸν σίδηρον εἰς χάλυβα, ὡς ἐπίσης παράγει τὸ κυανικὸν ποτάσιον καὶ τὸ πρωσσικὸν ἄξυ, δηλητήρια ἐκ τῶν φοβερωτέρων μεταξὺ τῶν μέχρι τοῦδε γνωστών.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Αἱ θρεπτικώτεραι τροφαί.

Κατὰ τὰς τελευταῖον γενομένας ἀναλύσεις πρὸς γνῶσιν τῶν θρεπτικῶν ὀλῶν, ἡς ἐκάστη τροφή περιέχει, ἀπεδείχθη ὅτι τὸ μὲν κρέας τοῦ βοῦς, οὔτε παχέος οὔτε ἱσχνοῦ, κατέχει τὴν μέτην βάλυθδα, περιστώων τὸν ἀριθμὸν 100, τὸ τοῦ προβάτου 86, τὸ τοῦ μόσχου 92, τὸ πρόσφατον χοιρινὸν 116, τὸ καπνιστὸν βόειον 146, τὸ καπνιστὸν χοιρομήριον 157, τὸ τῶν πτηνῶν τοῦ κυνηγίου 88, τὸ τοῦ ὀρνιθίου 93, τῆς νήσσης 104, τὸ πρόσφατον ὄν 72, τὸ γάλα 23, τὸ ἀνθόγαλα (κρέμα) 56, τὸ βούτυρον 124, τὸ τυρίον 151.

Ἐκ τῆς σημειώσεως ταύτης ἐξάγεται ὅτι τὸ καπνιστὸν βόειον κρέας, ἡ νήσση, τὸ καπνιστὸν χοιρομήριον, τὸ βούτυρον καὶ τὸ τυρίον εἰσὶ τὰ θρεπτικώτερα τῶν φαγητῶν τὰ ὁποῖα τρώγομεν.